Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

NAJER FOLKSBLAT | פרייז 15 גראָשען | היינט 8 זייטען

נייער פאלקסבלאט

№ 184 | Łódź, Niedzielá 9 sierpnia 1931 r. | נ"ינטער יאהרגאנג | לאדז, זונטאג כ"ו מנחם אב תרצ"א | № 184

Adres Redakcij i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. — 224-71 .טעל ,21 לאדז, פעטריקאווער :אדרעס פון רעדאַקציע און אדמיניסטראַציע

איבערקעהרעניש אין דייטשלאנד

קען ברענגען דער אויסגאנג פון היינטיגען פלעביסציט אין פרייסען

פּאַריז, 8. (ספּ. טעל.) דער פלעביסציט וואָס דאַרף היינט פאָרקומען וועגען פונאנדערלאָזען דעם פרייסישען סיים האָט אין די פראנצויזישע פאָליטישע און פינאַנציעלע קרייזען אַרויסגערופען אַ גרויסע בעאונרוהיגונג, מ'וואַרט מיט גרויס שפּאַנונג אויפ'ן אויסגאנג פון פלעביסציט, וועלכער קען איבערגאנצען ענדערען די אינערליכע בעציהונגען אין דייטשלאַנד.

אַ טייל פראנצויזישע צייטונגען האַלטען, אַז אויב דער פלעביסציט זאָל ברענגען א זיג די נאַציאנאַליסטישע עלעמענטען דאַרף פראנקרייך רעאגירען אויף דעם מיט בעגייען די אָקופּאַציע פון רהיינגעביט.

בערלין, 8. (ספּ. טעל.) די הויפּט-פערוואַלטונג פון „שטאַל-העלם" האָט צוגעשיקט צום פּרעזידענט הינדענבורג אַ פּראטעסט געגען דעם, וואָס די פרייסישע רעגירונג האָט געצוואונגען אַלע צייטונגען צו פּערעפענטליכען איהר אויפרוף געגען פלעביסציט. דער „שטאַלהעלם" פאָדערט, הינדענבורג זאָל זיך אַריינמישען אין ענין.

אויך דער פאָרזיצער פון דער פאָלקס-פּאַרטיי, וועלכער איז צוגעשטאנען צום פלעביסציט, האָט אַוועקגעשיקט טעלעגראמעס צו הינדענבורג און צו דער רעגירונג, אין וועלכע ער וואָרענט, אַז די האַנדלונג פון דער פרייסישער רעגירונג מוז אַרויסרופען אַנ'אויפרעגונג צווישען די ברייטע מאַסען פון דער פרייסישער בעפעלקערונג און ברענגען צו אַ וואוקס פון ראַדיקאַלע שטימונגען אַפילו צווישען די קרייזען, וואָס האָבען ביז איצט אונטערגעשטיצט די ברינינג-רעגירונג.

* * *

פון די לעצטע טעלעגראפישע ידיעות ווערען מיר געוואָר, אַז די פּראטעסטען פון די פאַשיסטען האָבען געווירקט: הינדענבורג האָט זיך געווענדעט צו דער רעגירונג מיט דער פאָדערונג, מ'זאָל איהם תיכף פאָרשלאָגען אַ פּראיעקט צו ענדערען דעם באָר וואָס פערעפענטליכטען פּרעסע-געזעץ, וועלכער האָט געגעבען דער פרייסישער רעגירונג די מעגליכקייט צ ופערעפענטליכען אין דער גאַנצער פּרעסע איהר אויפרוף געגען פלעביסציט. די דייטשע רעגירונג האָט זיך שוין טאַקע אויף איהר לעצטער זיצונג פערנומען מיט אויסאַרבייטען אַ פּראיעקט פון אַ נייעם פּרעסע-געזעץ, ווי באָר ברינינג און קורציוס וועלען זיך אומקעהרען פון רוים, וועט דאָס געזעץ געענדערט ווערען.

הינדענבורגס אַרויסטרעטונג האָט געמאַכט אַ קאָלאָסאַלען רושם אין גאַנץ דייטשלאַנד. זי ווערט אָפּגעשאַצט, ווי אַ פאָרוואורף אויפ'ן אַדרעס פון דער פרייסישער רעגירונג.

בערלין, 8. (טו) שבת איבדערפריה האָבען די רייכסבאַנער צוטיילט אין צעהנדליגער-טויזענדער עקזעמפּלאַרען דעם ווערטליכען אויפרוף פון דער דייטשער רעגירונג געגען פלעביסציט.

דעמיסיע פון מיג. קאזלאווסקי
דאָס מיניסטעריום פאר אַגראַר-רעפארם זאל ליקווידירט ווערען

וואַרשאַ, 8. (טעלעפאָניש) לויט קלאַנגען, וואָס האָבען זיך פערשפרייט וועט בקרוב דעמיסיאָנירען דער מיניסטער פאר אגראַר-רעפאָרם קאָזלאָווסקי. ס'איז נאָך נישט בעקאנט, צי די דאָזיגע דעמיסיע שטעהט אין צוזאמענהאנג מיט דער געפּלאנטער ליקווידאציע פון דאָזיגען מיניסטעריום.

מלוכה-פּרעזידענט איז טארנאוו
אויפ'ן צוזאַמענפאָהר פון די לעגיאָניסטען

וואַרשאַ, 8. (טעלעפאָניש) אויפ'ן לעגיאָניסטען-צוזאמענפאָהר קיין טארנאָוו איז אָנגעקומען דער מלוכה-פּרעזידענט, וועלכער איז אַ גאַסט פון געוו. האנדעלס-מיניסטער קוויאַטקאָווסקי. אַ חוץ דעם מלוכה-פּרעזידענט נעהמען אנטייל אויפ'ן צוזאַמענפאָהר דער פּרעמיער פּריסטאָר, סענאַט-מאַרשאַלעק ראַטשקעוויטש, פּרעזעס פון דער העכסטער מלוכה-קאָנטראָל גענ. קזשעמיענסקי און גענ. גורעצקי

אין ארץ-ישראל איז רוהיג

ירושלים. 8 (י. ט. א. טעלעגראַפיש). דער קאָמוניקאַט פון דער ארץ-ישראל-רעגירונג וועגען אָפּהיטען די אָרדנונג אין לאַנד, ווערט פערשפּרייט אין אַלע ווינקעלעך פון לאַנד.

אין ערגיץ איז, ביז איצט, די רוה נישט געשטערט געוואָרען.

נאָך לאַנגע און שווערע ליידען איז נעכטען שבת געשטאָרבען אין עלטער פון 88 יאָהר אונזער אונפערגעסליכע און ליבע מוטער, שוויגערמוטער, גרויסמוטער, אורגרויס-מוטער, שוועגערין און טאַנטע

נ"ע רבקה בריסטאווסקא

אשת ר' לייביש ז"ל

די לויה קומט פאָר היינט, זונטאג, דעם 9. שערפּיען, 12 אַ זייגער בייטאָג פון טרויער-הויז, אַלעקסאַנדריסקאַ (מרדכי גבאי'ס גאַס) 21, וועגען וואָס עס טיילען מיט אין גרויס צער

די טיפטרויערנדע הינטערבליבענע.

הזכרה.

מאָנטאג, דעם 10-טען אויגוסט 1931, 12 אַ זייגער בייטאָג קומט פאָר אויפ'ן בית-החיים די ענטהילונג פון דער מצבה און א הזכרה פון אונזער אונפערגעסליכען זוהן און ברודער

גרשון בן ר' דוד נ"י וואלקאוויטש

(פון פראַנציסקאַנער 13)

צו וועלכער אַלע קרובים, פריינד און בעקאַנטע ווערען געבעטען צו קומען.

די טיפטרויערנדע הינטערבליבענע.

ס'ווערט געזוכט

אויבערלאָק-נייהערינס און אויס-פערטיגערינס צו טריקאָטאַזש-אַרבייט. צו ערפאַרען ביי פינקעלשטיין זאַכאַדניא 11, וואהנ. 7

ENGLISH

פאר אָנפאַנגער און פאָרט געשריטענע. קאָנווערסאַציע, ליטעראַטור צו צוגענגליכע פרייזען ערטיילט אַ פעהיגער פעדאַגאָג. — אָפּפערטען אין אַדמיניסטר. פאר „Mir"

צו פערמיטען

1 צימער און קוך, 1 געוועלב, אויך אַ קעלער-געוועלב גוט אויף אַ פאַבריק, געשעפט, אָדער צו וואוינען. נאָוואָמיעסקאַ 21, ווראָבלעווסקי. —

דרינגענדער אויפרוף

צו די לאָדזער און ווישניאָוואַ-גוראַ און אַרום לאָדזער זומער-איינוואוינער!

אַזוי ווי די ווילקער ת"ת (זאַכאָדניאַ 56) האָט איינגעאָרדענט א זומער-קאָלאָניע פאַר די אָרימע שוואַכע קינדער דורך דער לייטונג פון המגיד ד'ווילקע און אַדאַנק דער גרויסער מיטשטיצע פון די ווישניאָווער זומער-איינוואוינער האָבען אונזערע ערשטע פאַרטיע שוואַכע קינדער צוגענומען איבער 3 קילאָ. יעצט שיקען מיר די 2-טע פאַרטיע אָרימע שוואַכע קינדער, דעריבער בעטען מיר די יודישע בעפעלקערונג רחמנות צו האָבען און ווייטער די אַקציע וואַרם צו אונטערשטיצען.

4285 דער ועד.

הזכרה.

היינט, זונטאג, דעם 9-טען אויגוסט 1931, 12 אַ זייגער בייטאָג, צו דער ערשטער שמערצליכער יאָהרצייט פון אונזער ליבען זוהן און חתן

העניעק ראזמארין ז"ל

(פריזיער-מייסטער)

ווערט געשטעלט א מצבה און געמאַכט א הזכרה צו וועלכע מיר לאַדען איין קרובים, פריינד און בעקאַנטע.

4296 עלטערן און כלה.

פאר מאגליידענדע

ראַבאַרבער-וויין, פעפּסין-וויין

אין פרימא קוואַליטעט

צו בעקומען אין דער ווייןהאנדלונג פון

E. SZYKIER

Północna 1, tel. 107-84

Dr. M. Lerner

קינדער-קראַנקהייטען

צוריקגעקעהרט

זאַכאַדניאַ 64, טעל. 113-09

4279 נעהמט אָן פון 3—5 נאָכמיטאָג.

בעקאַנטמאַכונג.

NAD ŁÓDKĄ אויף דער נייער גאַס נעבען דער אַלטער האַלע ווערט געעפענט אַ נייער

פאסאזש פון געוועלבער

פאר הורט-האַנדעל.

רעפלעקטאַנטען קענען זיך מעלדען אין קאַנטאָר פון

דאַבראָביצקי, נאָוואָמיעסקאַ 19.

דעם טיפסטען ביילייד דריקען מיר אויס אונזער חשוב'ן פערוואַלטונגס-מיטגליד ה' לייביש ראַטבאַרד און פאַמיליע צוליב'ן טויט פון זיין אונפערגעסליכער פרוי

חנה מחלה ראטבארד נ"ע

המקום ינחם אתכם בתוך שארי אבלי ציון וירושלים.

די פערוואַלטונג פון הילפס-פעראיין

4294 „תומחי אורחים"

Łódzkie Towarzystwo Zachęty do Wyścigów Konnych

היינט, זונטאג, דעם 9-טען שערפּיען ד. י.

דער לעצטער טאג פון די פערד-געיעגען אויפ'ן טאָר אין רודא-פּאַביאַניץ

היינט, זונטאג וועלען ווערען אויסגעשפּילט 3 בעדייטענדע פּריזען

נעמליך 2 האנדיקאַפּ'ס צו 6 טויזענד זלאָטעס און אַ פּריז מיט שטערונגען — 5 טויזענד זלאָטעס.

דער צופאָהר אויפ'ן טאָר פון די פערד-געיעגען מיט'ן טראַמוויי, אויך פון וואַרשאַ און קיין וואַרשאַ, איז געזיכערט.

באהן=קאטאסטראפע נעבען ביאליסטאק

5 דערהרגעטע און עטליכע צעהנדליג פערוואונדעטע פאסאזשירען

וו א ר ש א, 8. (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) פרייטאג ,האלב פיר ביינאכט, איז אויף דער באהן־ליניע ווארשא — ביאליסטאק נישט ווייט פון סטאציע לאפי (14 קילאמעטער הינטער ביאליסטאק), געשעהען א באהן־קאטאסטראפע, וואס האט געברענגט צו פיל מענשליכע קרבנות.

דער פאסאזשיר־צוג נומער 721, וועלכער איז געגאנגען פון ווארשא קיין ביאליסטאק, האט זיך פערהאלטען אין מיטען וועג, נעבען דער סטאציע באטשוקי, כדי צו פעררינכטען דעם קאליע־געווארע־נעם לאקאמאטיוו.

אין דער זעלבער צייט איז פון דער זייט פון ווארשא געפאהרען דער ווילנער שנעל־צוג נומער 707.

זייענדיג שוין נישט ווייט פון אפגעשטעלטען צוג, האט דער מאשיניסט פון שנעל־צוג בעמערקט די געפאהר און מיט אלע מעגליכקייטען געגומען פערקלענערען דעם לויף און איינהאלטען די באהן. עס האט זיך איהם אבער נישט איינגעגעבען און מיט'ן גאנצען אימפעט איז ער ארויף אויפ'ן פא־סאזשיר־צוג.

די פאלגען פון צוזאמענשטויס זענען געווען שרעקליכע: דער לעצטער וואגאן פון פאסאזשיר צוג איז צושמעטערט געווארען און צוויי אנדערע זע־נען צושעדיקט געווארען. דער לאקאמאטיוו פון שנעל־צוג איז פון שטארקען שטויס אראפ פון די שינעס און זיך איינגעגראבען אין זאמד. אויך איז טיילווייז צושעדיקט געווארען דער פאסט־וואגאן פון פאסאזשיר־צוג.

אויף די שינעס און ארום דער באהן־ליניע האבען זיך אפגעשפילט שוידערליכע סצענעס. באלד אויפ'ן ערשטען בליק איז געווען קלאר, אז די קא־טאסטראפע האט געבראכט שרעקליכע פאלגען: פערוואונדעטע האבען געקרעכצט, לעבען־געבליבענע האבען געיאמערט, וואליזעס, פאסט־פאקעטען און סחורות האבען זיך געבאדען אין מענשליך בלוט.

צום גליק האבען זיך געפונען צווישען די פאסאזשירען עטליכע ענערגישע מענשען, וועלכע האבען צוזאמען מיט די באהן־ארבייטער פון די נאהענטע באהן־פאסטענס, תיכף ארגאניזירט א רע־טונג־אקציע.

דער רעטונג־צוג מיט דאקטוירים און סאני־טארען פון ווארשא איז אנגעקומען ארום 5 א זייגער פארטאג.

פון אונטער די חורבות האט מען אפוירגע־שלעפט 3 דערהרגעטע און 5 שווער פערוואונדעטע; פיל פאסאזשירען, בערך 30, האבען בעקומען לייכטע וואונדען.

צווישען די דערהרגעטע געפינט זיך א זעלנער פון דער גרענעץ־וואך, יאן קאריצקי און א זעלנער פון 9־טע זאולאנער פולק זיגמונט ציבארט.

די דריטע געהרגעטע איז א יונג מיידעל אין א סקויטען־קאסטיום — איהר נאמען איז וואנדא יאווארסקא.

די צאל טויטע איז אבער פיל גרעסער, ווייל אויפ'ן וועג אין שפיטאל אריין זענען שוין גע־שטארבען נאך 2 פערזאן: זיגמונט שיבערט פון ווארשא און אלעקסאנדער בערנער.

צווישען די שווער־פערוואונדעטע געפינט זיך אויך דער ווילנער אינזשיניער מיכאל גארדאן (43 יאהר), די פריילין אירענא קראסוסקא פון בריסק (19 יאהר) א. א.

צווישען די לייכט־פערוואונדעטע געפינט זיך דער בארא־נאוויטשער איינוואוינער זלמן עפשטיין (32 יאהר), דער פארוטשניק זאקאנסקי א. א.

אויפ'ן אמט פון בילדונגס=מיניסטער

ווערן ארויסגערוקט עטליכע קאנדידאטען

וו א ר ש א, 8. (טעלעפאניש) צוליב'ן טויט פון ביזאיצטיגען בילדונגס־מיניסטער טשערווינסקי, איז אקטועל די פראגע וועגען א נייעם אפוטרופוס איבער דער פאלקס בילדונג אין פוילען.

ביז איצט ווערען ארויסגערוקט אויפ'ן דא זיגען אמט קאנדידאטען: דער וויצע־מיניסטער זשאנגאלאוויטש, פיעראצקי, א ברודער פון אינערן־מיניסטער, ווארשאווער קוראטאר פישלאקאווסקי, רעקטאר פון ווארשאווער אוניווערזיטעט מיכאלא־וויטש און וויצע־פרעזעס פון „בעבע" יענדזשע־יעוויטש.

צוזאמענשטויס פון א טראמוואי מיט א פייערלעשער-וואגען

9 פייערלעשער שווער פערוואונדעט

וו א ר ש א 8 (טעלעפאניש) היינט איננדער־פריה איז פון נאלעווקיס ארויסגעפאהרען די פייער־לעשער צו א שרפה אויף גיסקא גאס. אויף דער מאטאר־פאמפע זענען געפאהרען 9 פייערלעשער. אויף נאלעווקיס איז די פאמפע ארויף אויף א טראמוואי נומער 1. דער צוזאמענשטויס איז געווען אזוי שטארק, אז דער וואגען פון די פייערלעשער איז איינגאנצען צושמעטערט געווארען. אלע 9 פייערלעשער זענען שווער פערוואונדעט געווארען.

די שאפערען וועלען שטרייקען אין א"י 24 שעה

י ר ו ש ל י ם, 8 (י. ט. א. טעלעגראפיש). דער שאפערען־שטרייק אין ארץ־ישראל וועט דוי־ערען 24 שעה.

צום שטרייק זענען אויך צוגעשטאנען די אראבישע שאפערען.

די לויה פון בילדונג-מיניסטער טשערווינסקי

וו א ר ש א, 8 (טעל.) פרייטאג איז פאר־געקומען די לויה פון פערשטארבענעם בילדונגס־מיניסטער טשערווינסקי. די טרויער־פייערליכקייטען האבען זיך אנגעהויבען 10 פריה און זיך פערענ־דיגט ערשט אין די מיטאג־שעה'ן.

ארום 10 פריה איז אין קלויסטער אויפ'ן פלאץ פון די 3 קרייצען אפגעריכט געווארען א פייערליכער גאט־דינסט וועלכען עס האבען בייגע־וואוינט כמעט אלע מיניסטארען (אויסער פילסוד־סקין), דער מלוכה־פרעזידענט, בערך 200 דעלע־גאציעס פון פערשידענע געזעלשאפטען, די סענא־ציע־דעפוטאטען און סענאטארען מיט די מארשאל־קעס פון סיים און סענאט, די פארשטעהער פון אלע אמונות, די רעקטארען פון אלע אוניווערזיטע־טען אין לאנד, די העכסטע קאטוילישע גייסטליכע (פאר'ן טויט זאל מינ. טשערווינסקי האבען צוריק איבער פון קאלווינישען צום קאטוילישען גלויבן).

ביים אפענעם קבר האט דער וויצע־בילדונג־מיניסטער גלח זשאנגאלאוויטש געהאלטען א רעדע אין נאמען פון דעם בילדונג־מיניסטעריום. עס הא־בען אויך גערעדט פולק. סלאוועק (אין נאמען פון די סאנאציע־דעפוטאטען) און רעקטאר פון ווארשא־ווער אוניווערזיטעט, פראפ. מיכאלאוויטש.

סאוויעטען ווילען זיך טוישען מיט פוילען

מיט אלע ציפערען מכח זייער בעוואפנונג

מ א ס ק ו ו א, 8 (טו) די „טאס"־אגענטור מעלדעט פון א קאמפעטענטער קוועלע, אז דער קאמיסאר פאר אויסערן־ענינים ליטווינאוו האט פער־בעטען צו זיך דעם פוילישען געזאנדטען פאטעק און איהם פארגעלעגט אדורכצופיהרען א געניען אויסטויש פון די ידיעות וועגען דער בעוואפנונג פוןביידע לענדער. די סאוויעטען האבען ביז איצט געהאלטען זייער בעוואפנונג שטארק בסוד און אפילו נישט געוואלט איבערגעבען קיין ידיעות דער פעלקער־ליגע.

ריכטער וויל נישט אונטערשרייבען

קיין טויט=אורטייל אויף א מערדער

וו א ר ש א, 8 (טעלעפאניש) מיט 2 טאג צוריק איז פערמשפט געווארען אויף טויט א געווי־סער יאן זאוואדזקי, פאר ערמארדען זיין פאטער מיט א מעסער. איינער פון די ריכטער פון קאמ־פלעט אין אפעלאציע־געריכט, וואס האט דעם פרא־צעס בעטראפט, האט אריינגעטראגען א „וואטום סעפאראטום", אז ער איז נישט מסכים מיט'ן אורטייל.

דער דאזיגער ריכטער, נישט קוקענדיג אויף זיין 20־יעהריגער פראקטיק האט נאך קיינמאל נישט אונטערגעשריבען קיין טויט־אורטייל, ווייל ער האלט, אז מ'קען קיינמאל נישט זיין זיכער, אז דער פערברעכער וועט זיך נישט פערבעסערן.

Grand-Kino

היינט און פאלגענדע טעג!
2־שעה'דיגער פראגראם!
„מיט בירד'ן צום דרום=פאל"
דאס איז א בילד איינציג אין זיין אייגענאר־טיגקייט פון דעם מענשליכען זשעני.
די פאעמע פון ווייסער שטילקייט.
2 Fleischer־ציגעבען „בימבא אלס קעלנער" און „בימבא אלס באנדיט". 3) קלאנג־וואכען־זשורנאל פאראמאנט № 74 און 75 פון 1931 אויך לאנד־אקטואליטעטן „די ווייסעל אין שניי און אייז". אנהויב 12 בייטאג. די פרייזן אין דערפרי 75 גר. און 1 זל. דער זאל איז ווענטילירט

Dr. J. Szreiber
צוריקגעקעהרט
טעלעפאן 95-122.

Dr. MED. H. LUBICZ
ספ. פאר הויט,וועגעריש און געשלעכטס־קראנק.
צענעלניאנא 7 (פריהער 43), טעל. 142-13
עמפפאנגס־שעה'ן 8–10, 12–2, און 5–8, זונטאג און יו"ט 9–1, פאר דאמען בעזונדערער ווארטע־זאל.

דאס בעוואוסטע און איבעראל בעקאנטע
7־קלאסיגע לעהר־אנשטאלט
„בית אברהם" עם „גן ילדים"
פון אברהם שלאמאוויטש
לאדז, אגראדאווא 10
טיילט מיט, אז פון נייעם שול־יאהר איז אלעס בעדייטענד פער־גרעסערט און פערברייטערט געווארען מיט די בעסטע פעדאגא־גישע קרעפטען אין אלע למודים. עס ווערען שוין איינגעשריבען תלמידים אין אלע קלאסען, ווי אויך אין 6־טען און 7־טען קלאס
די ליי טו נ ג.
בעמערקונג: אין גן ילדים ווערען אנגענומען תלמידים פון 5 יאהר אלט אן.

קוראטאריום פון די בית־יעקב־שולן אין לאדז,
שרודמיעסקא 32 (פריהער צענעלניאנא 3)
דאס קוראטאריום פון די בית יעקב־שולען אין לאדז מאכט בעקאנט, אז פון נייען לערן־יאהר אן ווערט געעפענט אינ'ם שול־לאקאל (שרודמיעסקא 32)
א העכערער לערן=אנשטאלט
מיט א רייך לערן־פראגראם פון יודישע און וועלטליכע לימודים, פאר די קינדער, וואס האבען געענדיגט די 7־קלאסיגע עלעמענטאר־שול פון בית יעקב און ווילען זיך ווייטער פערפולקאמען אין יודישער און וועלטליכער בילדונג.
עס ווערען אויך געעפענט האנדעלס=קורסען
מיט א פולשטענדיג לערן־פראגראם פון א האנדעלס־שול, וואס וועט ארומ־נעהמען אלע לימודים פון דער האנדעלס־וויסענשאפט.
גלייכצייטיג זענען מיר מודיע, אז אין דער פראבעל־שול און אין די פארמיטאג־ און נאכמיטאג־שולען און אויך אויף די אווענד־קורסען, זענען נאך פערבליבען א בעגרענעצטע צאהל פלעצער.
די איינשרייבונגען האבען זיך אנגעהויבען פון זונטאג דעם 1־טען שערפיען, יעדען טאג פון 10 ביז 2 נאכמיטאג און פון 5 ביז 7 אווענד, אין דער שול־קאנצעלאריע
דאס קוראטאריום פון די בית=יעקב=שולען אין לאדז.

א פיזיש=קרעפטיגער
יונגערמאן
אין דער טוך־בראנזשע צום לאגער ווערט געזוכט. צו ערפאהרען אין אדמ. פון „נייעם פאלקסבלאט".

מאשין=מצות
ווערט געבאקען אלע טאג פרישע און דינע ווי אויך מצה=מעהל. אייער=פערפעל און סוכארקעס לויט קארלסבאדער סיסטעם
מיר עמפפעהלען צו יעדער צייט אונזערע גוט־בע־קאנטע און פרישע געבעקסען פון אונזער איבעראל בעוואוסטער צוקערניע
ב. ווייגבערג
38 פעטריקאווער 38
:־: טעלעפאן 143-82 :־:
אכטונג! עס ווערען אויך ארויסגעגעבען פריהשטיקען, אווענד־ברויטען ווי אויך יארסקע מיטאגען

אכטונג, בערשטען-סוחרים!
דערמיט מאך איך בעקאנט דער לאדזער בע־פעלקערונג ווי אויך אלע סוחרים, אז צוליב דער בעקוועמליכקייט פאר די לאדזער בעפעלקערונג און סוחרים פון לאדז און פראווינץ האב איך געעפענט אן אייגענעם
בערשטען - ווערקשטעל
אין לאדז אויף אגראדאווא 12 אין געוועלב פון אלע פערשידענע אויסארבייטונגען וואס געהער צום בערשטען־פאך.
איך פערקויף אויף די בעסטע בעדינגונגען. די ג' קונדשאפט ווערט געבעטען מיין ווערקשטעל צו בעזוכען.
מיט אכטונג
אשר גרינבוים
לאדז, אגראדאווא 12.
4235

גאסטראלען פון דער
ווילנער טרופע
XVI יאר
XVI יאר
15=יעריקער יובל=טורנע אנפ. מ. מזאה.
לאדזשער שטאט-טעאטער
היינט זונטאג, 9 א זייגער אין אווענד
יובל=פארשטעלונג
„200.000"
(דאס גרויסע געווינס)
פאלקס־שפיל אין 4 אקטען .·. פון שלום עליכם
פערזאנען:
שימעלע סאראקער — שמחה נאטאן
עטי מעניע — העלענע גאטליב
ביילקע — אסתר גאלדענבערג
מאטעל קאסאי — גרשון לעמבערגער
קאפעל פאלבאן — משה מאטאשינסקי
סאלאוויטשיק — שמואל לאנדוי
פערל די מיטניטשקע — נעמי נאטאן
קאלמון — נחום מעלניק
וויגדארטשיק — נחום מעלניק
יוכבד די סויר — דבורה ראזענבלום
הומעלפארב — שבתי בלומבער
אסקאר סאלאמאנאוויטש פון נערמרודע וולאדזמיראווגא פון סאלאמאן אסקאראוויטש פון רובינשטיין
מענרעל דער לאקי
רעזשי: י. ראטבוים. דעקאר. און קאסטיומען: אנדזשיי פראנאשקא מוזיק: ה. סאז. דיריגירט: דוד בייגעלמאן. לידער־טעקסטען: מ. בראַ־דערזאן. טענץ: לאה ראטבוים

אנ'ארט
צו שלאפען
פאר 2 אנשטענדיגע יונ. געלייט, איז אבצוגעבען.
צו ערפאהרען
פעטריקאווער 33,
אין 2־טען הויף, פארטער.

פאהר=געזוגט!
צום היינטיגען אפפאהרען קיין אמעריקע פון מיין ליבער שוועסטער, שוועגערין און טאנטע
פעני צוקער
ווינשט א הארציגען פאהר־געזונט און א גליקליכע רייזע—
פאמיליע שפיגעל.
לאדז, ד. 9. אויגוסט 1931.

לאָדז, 9 אויגוסט 1931

„נייער פאָלקסבלאַט"

לאָדז, 9 אויגוסט 1931

בערנאַרד שאָו'ס רעדע אין מאָסקווע

אַ רעדע געהאַלטען אין מאָסקווע אין קאָלאָנען־זאַל פונ'ם פעראיינען־הויז דעם 26־סטען יולי אויפ'ן אווענט לכבוד שאָו'ס 75־סטען געבורטסטאָג.

בערנאַרד שאָו'ס דערשיינען אויף דער טריבונע ווערט בעגעגענט מיט אַ רוישענדיגער און דויערענדיגער אָוואַציע. אָנהייבענדיג זיין רעדע, רעדט ער אַרויס מיט שוועריגקייטען דאָס וואָרט „טאָווארישטשי". עס בעקומט זיך עפּעס אַזוינס, ווי „טאַווערעשטשי", וואָס רופט אַרויס אַ געלעכטער און אַפּלאָדיסמענטען ביי דער אוידיטאָריע. בערנאַרד שאָו זאָגט ווייטער:

„צום בעדויערען, איז דאָס דאָס איינציגע רוסישע וואָרט, וואָס איך ווייס, אָבער דאָס זעלביגע וואָרט האָט פאַר מיר גענומען קלינגען מיט אַ בעזונדערס פרייליכען קלאַנג פאַר דער צייט — ליידער זייער קורצער, — וואָס איך האָב פערבראַכט אין דעם דאָזיגען וואונדערשיינעם לאַנד. איך וויל זיך אויסנוצען מיט דער געלעגענהייט, כדי אייך צו זאָגען עפּעס וועגען מיינע פערזענליכע געפיהלען און וועגען די פריינד, וואָס מיט זיי דרייז איך אַרום; וועגען דעם לאָרד און ליידי אַסטאָר און וועגען דעם מאַרקיז לאָטיען. דאָס זענען אומגעהייער רייכע מענשען: קאַפּיטאַליסטען און ערד־בעזיצער פון דעם גרעסטען שניט. אָבער פעראורטיילט זיי נישט דערפאַר: זיי קענען נישט ענדערען דעם דאָזיגען פאַקט. בלויז דער בריטישער פּראָלעטאַריאַט און צוזאַמען מיט איהם דער פּראָלעטאַריאַט פון דער גאַנצער וועלט קען זיי בעפרייען פון דער דאָזיגער לאַגע.

איהר האָט נישט קיין פאָרשטעלונג וועגען דער „העלדישקייט", וואָס אונז איז אויסגעקומען אַרויס־צוווייזען. ווען מיר האָבען „ריזיקירט" צו בעזוכען דאָס קאָמוניסטישע רוסלאַנד. אונזערע קרובים האָבען געיאָמערט, האָבען זיך געקלאַמערט פאַר אונז און געבעטען אונז רחמים. נישט צו ריזיקירען מיט אונזער לעבען צוליב אַזאַ געפעהרליכער אונטערנעמונג. און ווען אונזערע נאָהענטע האָבען געזעהען, אַז מיר האָבען דאָך בעשלאָסען צו לאָזען זיך אין וועג אַריין, האָבען זיי אונז איינגעטיילט קאָלאָסאַלע קערבּ ג'ין פעקלעך, אָנגעפיהלטע מיט דער־נערונג, כדי מיר זאָלען דאָ נישט שטאַרבען פון הונגער. זיי האָבען אונז געבראַכט בעטצייג און אַלע בעוועגליכע והאָילטאָגען פון דער ציוויליזאַציע. און איבעריגע פון זיי האָבען אונז אַפילו געבראַכט געצעלטען, זיי האָבען געזאָרגט, אַז מיר זאָלען האָבען אַ דאַך איבער אונזערע קעפּ. דער אייזענבאַהן וועג פון דער גרענעץ ביז מאָסקווע איז אויסגע־שפּרייט מיט ד' יזאַכען, וואָס מיר האָבען אַרויסגע־וואָרפען דורך די וואַגאָן־פענסטער, ווען מיר האָבען דערזעהען מיט וואָס פאַר אַ קאָמפאָרט, מיט וואָס פאַר אַן אויפמערקזאַמקייט און מיט וואָס פאַר אַ ליבענסווירדיגקייט עס האָט אונז אַרומגערינגעלט דער בייער רעזשים אין רוסלאַנד. מיר ווייסען נישט, ווי אַזוי אויסצודריקען אונזער גאַנצע דאַנקבאַרקייט פאַר אַלץ, וואָס פאַר אונז האָט געטון די קאָמוניסטישע רעגירונג פון אייער לאַנד. מיר קאָנען בלויז זאָגען, אַז אויב דער ראַט־מאַכט וועט זיך איינגעבען צו שאַפען פאַר אַלע פעלקער אין פערבאַנד פונקט אַזוינע בעדינגונגען, וואָס זי האָט אונז געגעבען, — און מיר גלויבען, אַז דאָס איז איינער פון דער ראַטענמאַכטס צילען, — וועט רוסלאַנד ווערען דאָס סאַמע גליקליכע לאַנד פון דער ערד־קויל.

איך וואָלט געוואָלט פערריכטען איין קליינע אומפערשטעהעניש, וואָס איך האָב בעמערקט אין די רעדעס פון איבעריגע רעדנער, וואָס זענען דאָ אַרויסגעטראָטען, זיי האָבען דאָ אויסגעדריקט זייער האָפנונג, אַז ווען איך וועל זיך אומקעהרען קיין ענגלאַנד, וועל איך זאָגען די ענגלענדער דעם גאַנצען אמת וועגען רוסלאַנד. חברים, אָט איז שוין צעהן יאָהר באַכאַנאַנד, ווי איך זאָג די ענגלענדער דעם גאַנצען אמת וועגען רוסלאַנד. איך האָב נישט אויסגעוואַרט ביז מען וועט דורכפיהרען דעם פינפ־יאָהריגען פּלאַן אין לעבען. שוין אין יאָהר 1918, ווען מען האָט וועגען רוסלאַנד גערעדט אין קאַפּי־טאַליסטישען מערב די סאַמע עקלהאַפטסטע זאַכען, האָב איך געשיקט לענינען איינעם פון מיינע ביכער, מיט אַ ווידמונג פול מיט ענטוזיאַזם,ה אָפּענדיג, אַז די דאָזיגע ווידמונג וועט פערעפענטליכט ווערען אין גאַנץ איירופּע. איך ווייס נישט, וואָס עס האָט פאַסירט מיט דעם דאָזיגען בוך, נאָר יעדענ־פאַלס די שורות וואָס איך האָב געווידמעט לענינען, זענען קיינמאָל אין ערגעץ נישט דערשינען. איך ווייס אַ סך וועגען דעם, ווי אַזוי איהר האָט דאַן געליטען. אָבער שוין פון אָנהייב האָב איך גע־גלויבט, אַז דער נצחון וועט זיין פאַר אייך. און איך האָב אויך געוואוסט, אַז אומאָפּהענגיג דערפון, צי וועט איהר זיגען אָדער איהר וועט ליידען אַ מפּלה, איז מיין חוב געווען צו העלפען אייך מיט וואָס איך בין נאָר פעהיג.

דער זין פון דער גאַנצער רייזע קיין ראַטען־פערבאַנד איז נישט, כדי צו האָבען אַ מעגליכקייט צו זאָגען די ענגלענדער וואָס נישט איז אַזוינס, וואָס איך האָב פריהער נישט געוואוסט, נאָר כדי צו האָבען אַ מעגליכקייט צו ענטפערען זיי אין יענע פאַלען, ווען זיי זאָגען מיר: „אָ, איהר האַלט דאָס סאָוויעטישע רוסלאַנד פאַר אַ מערקווירדיג לאַנד, אָבער איהר זייט דאָך דאָרט נישט געווען, איהר האָט נישט געזעהען אַלע שרעקען". אצונד וועל איך קענען זאָגען: יאָ, איך האָב געזעהען אַלע „שרעקען" און זיי זענען מיר שרעקליך געפעלען געוואָרען.

צוריקקעהרענדיג זיך קיין ענגלאַנד, פיהרען מיר אוועק מיט זיך די טיפסטע איינדרוקען. נישט גע־קוקט אויף דעם אַלעם, וואָס איך האָב אָקאָרשט געזאָגט וועגען מיין בעקאַנטשאַפט דערמיט, וואָס עס קומט פאַר אין רוסלאַנד, וועל איך, פערשטעהט זיך, נישט נעמען בעהויפּטען, אַז אַפילו די בעסטע בעקאַנטשאַפט פון אַנדערען זיך קען פערגלייכט ווערען מיט די דירעקטע איינדרוקען, פנים־אל־פנים מיט ד' יפאַקטען. פאַר מיר איז געווען אַ קאָלאָסאַלער פערגעניגען זיך בעגעגענען פנים־אל־פנים מיט איי־ניגע קרעפטען, וואָס זענען פאַר מיר ביז איצט געווען סך־הכל בלויז נעמען. מיט אַ וואָך צוריק איז לונאַטשאַרסקי ביי מיר געווען זעהר אַ בעוואוס־טער נאָמען. אָבער אצינד איז ער פאַר מיר אַ לעבעדיגער מענש, און איך האָב געפונען אין איהם נישט בלויז אַ פאַרטייער אַ קאָמוניסט, נאָר אויך ער־פּעס אַזוינס, וואָס די רוסען און נישט בלויז די רוסען קענען מיר געבען: איך מיין דאָס קענען פערשטעהען און אָפּשאַצען מיינע אייגענע דראַמאַ־טישע ווערק מיט אַזאַ טיפקייט און מיט אַזאַ שאַרפ־קייט, וואָס — איך דאַרף דאָס אָנערקענען — איך האָב קיינמאָל נישט בעגעגענט אין מערב־איירופּע. ליטווינאָוו'ס בעריהמטער נאָמען איז אויך פאַר מיר פערוואַנדעלט געוואָרען אין אַ לעבעדיגען מענשען, און דערצו אין זייער אַ פריינדליכען. און פאַר יעדען פּרייז וויל איך, אַז איידער איך וועל פער־לאָזען מאָסקווע, זאָל סטאַלין אויך פאַר מיר ווערען אַ לעבעדיגער מענש, און נישט קיין נאָמען. צי וואָל־טען נישט יענע פון אייך, וואָס זענען פערזענליך בע־קאַנט מיט סטאַלינען, געקענט איהם בעטען העלפען מיר אין דעם דאָזיגען פּרט? (ווי בעקאַנט, האָט שאָו שפּעטער זיך געזעהען מיט סטאַלינען און געשמועסט מיט איהם דריטהאַלבען שעה, — רעד.).

מיין פערזענליכער געפיהל פאַר אייער גרויס־קאָמוניסטישען עקספּערימענט איז פונקט אַזאַ, ווי דער געפיהל פון אַ סך אַנדערע מענשען אין יענעם טייל וועלט, פון וואַנען איך בין געקומען צו פאָהרען; דאָס איז קודם כל אַ געפיהל פון חרפה פאַר דעם, וואָס ענגלאַנד איז נישט אַנשטאָט רוסלאַנד די ערשטע אויפגעטראָטען אויף אייער וועג. קאַרל מאַרקס וואָלט געזאָגט, אַז די פּראָלעטאַרישע רע־וואָלוציע וועט פאָרקומען אין רוסלאַנד אין דער סאַמע לעצטער רייה. מאַרקס האָט אויסגערעכענט, אַז די פּראָלעטאַרישע רעוואָלוציע וועט פאָרקומען קודם כל דאָרט, וואו דער קאַפּיטאַליזם איז צום העכסטען ענטוויקעלט. איז אָט, זעהט איהר, וואָס עס איז פאָרגעקומען, רוסלאַנד האָט זיך אַרויסגע־וויזען דאָס ערשטע. דאָס ענגלישע פאָלק וואָלט זיך געדאַרפט שעהמען, וואָס עס האָט אייך נישט אַריבער־געיאָגט. און צוזאַמען מיט ענגלאַנד וואָלטען אַלע מערב־נאַציעס געדאַרפט האָבען דעם דאָזיגען חרפה־געפיהל און מקנא זיין אייך אויף אייער רום, ווען איהר וועט דערפיהרען אייער עקספּערימענט ביז'ן טריומפירענדיגען ענדע־זיג, — און איך ווייס, אַז איהר וועט דאָס טון, —־ וועלען מיר אין מערב, מיר, וואָס שפּילען זיך נאָך בלויז אַלץ אין סאָציאַ־ליזם, מיר וועלען דאַרפען נאָכפאָלגען נאָך אייערע שריט, — צי מיר ווילען יאָ, אָדער מיר ווילען נישט.

מיר איז זייער שווער צו ענדיגען מיין רעדע. איך האָב אייך געזאָגט אַלץ, וואָס איך האָב אייך געוואָלט זאָגען. אָבער ווען איך קוק אַצונד אַרום זיך און זעה ד' ידאָזיגע אַלע פּנימער מיט יענעם גאָר נייעם אויסדרוק און בליק, וואָס איהר וועט קיינמאָל נישט זעהען אין קאַפּיטאַליסטישען מערב, פיהל איך, אַז מיר וואָלט זיך געוואָלט רעדען מיט אייך צעהן שעה נאָכאַנאַנד. אָבער שרעקט זיך נישט: איך וועל נישט אויספיהרען דעם דאָזיגען שרעקליכען סטראַשונעק, איך וועל אייך פּשוט זאָ־גען אין מיין נאָמען און אין דעם נאָמען פון מיינע מיטרייזענדיגע: אַ האַרציגען דאַנק אייך פאַר'ן קבלת־פּנים, וואָס איהר האָט אונז געמאַכט, און פאַר אייערע זאָרגען פאַר אונז, וואָס מאַכען אונזער רייזע אַזוי איינגענעם פאַר אונז אין דער געגענוואַרט, ווי זי וועט זיין... געדענקליך אין דער צוקונפט".

אַן אַרבייטער דערשאָסען זיין פרוי,

דערשטיקט 2 קינדער און זיך אַליין אויפגעהאַנגען

אין קליינעם פראַנצויזישען שטעטעלע ליוועראיז זיך פערלאָפען אַ דראַמע וואָס האָט אַלעמען אויפגערודערט. אַן אַרבייטער האָט דערהרגעט זיין ווייב, זיינע צוויי קינדער, האָט פערוואונדעט זיין הונד און אַליין פערענדיגט מיט זעלבסטמאָרד.

פאַרוואָס האָט דער אומגליקליכער אַרבייטער אַזאַ תל געמאַכט פון אַ גאַנצער פאַמיליע? וואָס פאַר אַ סוד ליגט הינטער דעם גאַנצען משוגענעם פערברעכען?

דער זייגער איז געווען 11 ווען אימיצער האָט אָנגעקלאַפּט אין קליינעם הייזעל פון האָלץ אַרבייטער גאַסטאָן מאַנא, דאָס איז געווען זיין פריינד, אַ פאָטאָגראַף פון ווענסען, וועלכער איז צו איהם געקומען איהם אָבשטאַטען אַ וויזיט.

קיינער האָט פון שטוב נישט געענטפערט. דער פריינד האָט אַ שטויס געטון די טיר. דער פאָ־דער צימער איז געווען ליידיג, ער איז אַריין ווייטער. ער איז אַריין אין הויף. דאָ האָט זיך גע־הערט דאָס שרעקליכע כאָרכלען פון אַ הונד. ער האָט זיך אַרומגעקוקט, אַ הונד איז געלעגען אין אַ ווינקעל און האָט געגוססט. דער הונד האָט, ווייזט אויס, בעקומען מיט אַ שטעקען איבער'ן קאָפּ. דער שאַרבען האָט איהם אין גאַנצען געבלו־טעט.

ער איז אַרויף שנעל אויף די טרעפּ פון הויז און איז אַריין אין קינדער צימערל. די טיר איז געווען אָפען. אויף זייער בעטעל זענען געלעגען די צוויי טויטע קערפּערלעך פון די צוויי מייד־לעך דעניז און איוועט — 12 און 8 יאָהר אַלט. זייערע פּנים'לעך זענען געווען אין גאַנצען אין בלוט. דאָס 8 יעהריגע מיידעלע האָט נאָך געהאַט אַ שטריקעלע אַרום האַלז מען וואָלט געזאָגט, אַז דער מערדער זעהענדיג אַז דער טויט קומט נישט גענוג גיך האָט ער זי דערשטיקט, כדי דאָס קינד זאָל וועניגער ליידען.

דערשלאָגען פון אַזאַ בילד, האָט זיך דער פאָ־טאָגראַף דערשלעפּט ביז'ן „צווייטען צימער אויפ'ן בעט איז געלעגען דעם האָלץ אַרבייטערס פרוי. דער קאָפּ דורכגעלעכערט פון אַ קויל. אַ פערצווייפעלטער האָט דער פאָטאָגראַף גענומען שרייען:

— מאַנאַ! מאַנא!

נישט בעקומענדיג קיין שום ענטפער איז ער אוועקגעלאָפען צום וואַלד היטער פון דאָרף און צוזאַמען האָבען זיי אַלאַרמירט די פּאָליציי. מען האָט גענומען זוכען אין הויז און מען האָט געפונען דעם טויטען קערפּער פון האָלץ אַרבייטער הענגענדיג אויף אַ באַלקען פון דער הייזקע. אויפ'ן שטערען האָט ער געהאַט אַ וואונד, פון וועלכען עס איז גערונען פיל בלוט.

לעבען טויטען קערפּער איז געלעגען אַ רעוואָל־ווער. מען האָט איהם בעטראַכט: פיר קוילען זע־נען אויסגעשאָסען געוואָרען.

די אויספאָרשונג האָט זיך באַלד אָנגעהויבען. דער פאָטאָגראַף האָט אָבגעגעבען די ערקלערונג די דראַמע האָט מיך אינגאַנצען צושרויפט. די פאַמיליע מאַנא האָט זיך זעהר ליב געהאַט. נאָר משוגעת האָט געקאָנט ברענגען דעם האָלץ אַרביי־טער צו אַזאַ מאָרד. ער האָט מיך תמיד אויסגעווי־זען צו זיין גאַנץ נאָרמאַל.

זוכענדיג אין הויז פון מאָרד, האָט דער אויס־פאָרשונגס ריכטער געפונען אַ שילער־העפט, אין וועלכען דער מערדער און זעלבסטמערדער האָט, פיבערדיש אָנגעשריבען עטליכע צייליען, און העלפט האָט מען געקענט לייענען:

„מיינע שונאים קענען זוכען, וויפיל זיי ווילען, איך האָב אַלץ פערברענט. ווערט פּאַפּירען, געלד, אָבליגאַציעס און בילדער, איצט בין איך אין גן עדן, צום ווידערזעהען, געזעלשאַפט!

און שפּעטער:

„איך בין גליקליך, איך האָב דערהרגעט אַלע מיינע שונאים, איך האָב זיך נוקם געווען. איך וועל שטאַרבען צופרידען, לעבען זאָל פראַנקרייך! לעבען זאָל די רעפּובליק! לעבען זאָל דומער!

און דער אומגליקליכער האָט פערענדיגט:

„בידער מיט די, וועלכע טוהן מיר אָן צרות, איך וועל זיי אויך דערהרגענען!

אין קאַמין האָט מען געפונען אַש־פערברענטען. פּאָרטמאָניי און אין אַ שופלאַד — רעכנונגען און אַנדערע פּאַפּירען.

טאָמאַס מאַן וועגען ארץ־ישראל

קאָוונע (י.ט.א.) דער בעריהמטער דייטשער שריפטשטעלער טאָמאַס מאַן, וועלכער ווײַלט איצט אין קאָוונע, האָט אין אַ געשפּרעך מיט'ן קאָוונער יט"א פאָרשטעהער ערקלערט פאָלגענדעס: „איך סימפּאַטיזיר פולשטענדיג מיט דער אידעע צו שאַפען אַ יודישע נאַציאָנאַלע היים אין ארץ־ישראל. איך האָב אָבער נישט קיין סימפּאַטיעס פאַר די עקסטרעמע ציוניסטען, וועלכע געהען אין די וועגען פון די דייטשע עקסטרעמיסטען".

ה' טאָמאַס מאַן האָט אויסגעדריקט די מיינונג, אַז די ציוניסטישע עקסטרעמיסטען ברענגען פיל שאָדען דער יודישער נאַציאָנאַלער בעוועגונג. די יודען קענען דערפיהרען צו אַ מיטאַרבייט מיט די אַראַבער בלויז אויף אַ פרידליכען אופן.

ה' טאָמאַס מאַן האָט אינפאָרמירט דעם יט"א־פאָרשטעהער אַז ער אַרבייט איצט איבער אַ נייעם ראָמאַן אויף ביבלישע טעמען א. נ. „יוסף און זיינע ברידער". אין צוזאַמענהאַנג דערמיט האָט טאָמאַס מאַן בעזוכט ארץ־ישראל וואו דער אידעאַליזם פון די חלוצים האָט אויף איהם געמאַכט אַ שטאַרקען רושם.

יודישער טאַקט

כל ישראל ערבים... — יעדער יוד איז פער־אַנטוואָרטליך פאַר די מעשים פון דעם צווייטען יודען און פונ'ם כלל ישראל בכלל.

אַ סך מאָל גלויב איך, אַז אָט די בעריהמטע יודישע מדה איז אין דער אמת'ן נישט קיין ברכה נאָר אַ נאַציאָנאַלע קללה.

וואָרום זאָגט אייך וואָס איהר ווילט, נאַציאָ־נאַלע דיסציפּלין איז טאַקע אפשר אַ גוטע זאַך — ווער שמועסט אין די מאָדערנע צייטען ווען מלוכה און קלאַס־דיסציפּלין איז אַזוי אַריין אין דער מאָ־דע — אָבער דאָך מוז זיין אַ גרעניץ אויך צו אָט דער געבענשטער נאַציאָנאַלער אחדות. אַ יחיד מוז דאָך האָבען עפּעס אַ סימן פון אַן אינדיוויד־דועל לעבען אויך.

און אַ יוד געהט טאַקע שטענדיג אַרום אָנגע־לאָדען מיט'ן בעוואוסטזיין, אַז ער איז אַ יוד; האַנ־דעלט און וואַנדעלט, געדענקענדיג, אַז ער איז אַ יוד און משפּט אויך זיין שכן ס'רוב מיט דעם איינציגען קריטעריום: אַ יוד דאַרף אַזוי נישט האַנדלען; אַלט אַ יוד האָט ער עס נישט געדאַרפט טון.

אַן ענגלענדער, אַ פראַנצויז, צי אַ דייטש, צי אַ כ'ווייס ווער, זוכט נישט אַזוי זיינע „פאָלקס־ברידער" אין די בייזע ווי איין יוד זוכט דעם צווייטען. ביי זיי און פאַר זיי זענען עס ס'רוב אינדי־ווידועלע פאַלען; פלוני בן פלוני איז בעגאַנגען אַ פערברעכען; אָדער פלוני בן פלוני האָט אויפגע־טון אַ גוטע זאַך... מען אינטערעסירט זיך מיט'ן יחיד. סיידען אין מעהר אויסערגעוועהנליכע פאַ־לען! מיר דערזעהן אָבער באַלד דעם יודען. און אַפילו אין די געוועהנליכע טאָג־טעגליכקייטען מיט וועלכע ס'איז בישטאָ איבעריג צו שעהמען זיך און איבעריג צו שטאָלצירען.

עס מעג זיין די מינדסטע זאַך ברענט שוין אויף אונז די יודישע הויט. אַך, אונזערע יודען. אונזער פעראַנטוואָרטליכקייט, אונזער ערבות איינער פאַר'ן צווייטען איז אַזוי גרויס אַז יעדען פון אונז וואָלט זיך געוואָלט, אַז אַלע אַנדערע יודען זאָלען זיין „שטילער פון וואַסער און נידריגער פון גראָז". מען זאָל פון זיי קיין פּיפּס נישט הערען, אויב... זיי קענען נישט זיי קיין איינ־שטיינס און שפּינאָזאָס כאָטש...

נישט צוליב אונזער אייגענער שולד, נאַטירליך זענען מיר געוואָרען אַזעלכע צדיקים, אַזעלכע גרויסע יודישע פּאַטריאָטען, וועלכע האַלטען אין איין היטען דעם צווייטען יודענס אינטערעסען און כבוד.

מען האָט אונז געצוואונגען דערצו. די גלות־געשיכטע, די אומות־העולם. זיי האָבען אונז געוויזען דעם וועג צו זוכען דעם יודען איבעראַל און פאַר יעדענס מעשים פעראַנטוואָרטליך צו מאַכען דעם צווייטען, די קהלה צו וועלכער ער בעלאַנגט און אפילו דעם גאַנצען כלל ישראל...

און דערפאַר טאַקע איז אָט די געבענשטע יודישע מדה פון ערבות אין דער אמת'ן אַ קללה. דיבוזיט האָט אויף אונז אָט די מדה אַרויפגעצוואונגען. די שונאים האָבען אונז געמאַכט פעראַנטוואָרטליך איינער פאַר'ן צווייטען און פאַר'ן כלל. ביז די שונאים האָבען יעדען יודען פערוואַנדעלט אינ'ם צווייטענס אינקוויזיטאָר, וועג־ווייזער און אַפּאָטראָפּאָס.

דאָס טו נישט, זאָגען מיר דעם יודישען שכן ווייל דו ביזט אַ יוד. און דער יודישער שכן גיט אויף אונז אַכטונג נישט וועניגער יודישלעך...

אָבער נישט מיר זענען אין דעם שולדיג. מיר זוכען איבעראַל דעם יודען, ווייל די אַרומיגע פעל־קער זוכען נאָך עד־היום איבעראַל דעם יודען. זיי זענען שוין געוואוינט דערצו טראַדיציאָנעל פונקט ווי מיר זענען שוין געוואוינט געוואָרען דערצו...

פון דער מינדסטער ביז דער וויכטיגסטער פּאַסירונג וואו אַ יוד ווערט פערמשפּט מוז דער שופט און די צושויער פון דער פּאַסירונג בעמער־קען אַז דער בעל־דבר איז אַ יוד.

איז דען אַ וואונדער וואָס מיר טון דאָס איי־גענע און מוזען אויך אָפט טון דאָס אייגענע. מיר דאַרפען קיין אילוסטראַציעס נישט ברענגען. יעדע וואָך, יעדען טאָג כמעט ברענגט אונז אָט די פיינ־ליכע ביישפּילען.

און אַז די איבערגעטריבענע קרענקליכע ערבות איז דעמאָראַליזירענד — ווייסען מיר און פיהלען אויך גאַנץ גוט...

מיר ווייסען גאַנץ גוט ווי אָט די בעריהמטע יו־דישע אחדות האָט זיך אַרעם אַרויסגעוויזען ווען מיר זענען געשטאַנען פאַר אמת'ער בויענדער נאַ־ציאָנאַלער אַרבייט; און ווי קאַריקאַטורעל און פאַלש טאַקטלאָז עס ווייזט זיך אָפט אַרויס נישט ווילענ־דיג דער יודישער טאַקט.

איבערגעטריבענע עמפּפינדליכקייט פיהרט שטענדיג צו טאַקטלאָזיגקייט.

און מיר וועלען דערפון ליידען כל־זמן מענש און מיר יודען בתוכם וועלען זיך נישט אויסלערנען משפּטען אַ טייל לויט איהר אייגענער ווערט.

לעא קעניג.

ד"ר ראַבינזאָן
פּאַדעמביע
גראַנד־פּענסיאָנאַט
נעהמט אָן א גאַנצען טאָג.

נייער פאלקסבלאט

דאס לאדזער לעבען

נייער פאלקסבלאט

זונטאג 9 כו מנחם אב תרצ"א

אויגוסט
זון-אויסגאנג 4.07
זון-אונטערגאנג 7.12

רעגיסטראציע פון ארבייטסלאזע

(–) דער אונטערשטיצונגס-אמט פאר ארבייטס-לאזע נעהמט אן מעלדונגען פאר פיז שע ארבייטס-לאזע אויף מלוכה-שטיצע פאר'ן חודש אויגוסט ה. י.

לעגיאנען-טאג

היינט ווערט ביי אונז אין שטאט געפייערט דער לעגיאנען-טאג, מיט דער פייערונג פיהרט אן דער פוילישער לעגיאניסטען-פערבאנד.

דאס פראגראם נעהמט ארום א גאטעסדינסט און א רייה ספארט-אימפרעזעס.

היט אייערע קינדער!
אראפגעפאלען א קליין קינד פון ערשטען שטאק

(2) אויף קאמיעננא 18 איז פון ערשטען שטאק ארונטערגעפאלען אויף דער ערד דאס 5 יעהריגע יונגעלע יצחק בענטשקאווסקי און איז שטארק צושעדיגט געווארען.

פאגאטאוויע האט דאס קינד אפגעפיהרט אין שפיטאל.

באמנית, ארמאנטישע מעשה
מיט א מאן, מיט א ווייב, און מיט א צוטשעפעניש אויף א מאטאציקל...

(2) הערט זיך צו א מעשה:

אויף ציגעל גאס 32 וואוינט איינער, יאנקעל גראסבארט מיט זיין ווייב חנה.

גראסבארט איז א יוד, וואס איז טאג-ווי-נאכט פערהאוועט אין זוכען פרנסה, און ער האט דעריבער נישט קיין צייט און געדולד, צו גיין אכטונג געבען, וואס עס טוט אין דער פרייער צייט זיין חנהלע.

מילא, וואס זי טוט — טוט זי! וועמענס באבעס דאגה איז עס?

איז אבער מיט עטליכע טעג צוריק געקומען צו גראסבארט'ן זיינער א קרוב, וואס געפינט זיך אויף זומער-וואוינונג אין פאדעמביע, און זאגט צו איהם:

„ברודער-לעבען, זאלסט מיר מוחל זיין, וואס איך וועל דיר זאגען... אבער ביזט, נישט פאר קיין שום יוד געדאכט, א גרויסער שוטה!.. דו ווייסט גארנישט. אז דיין עקרת הבית, דיין יודענע, חנה'לע קומט אפט ארויס אין פאדעמביע פערקליידט אלס מאנסביל, און עס בעגלייט זי עפעס א פרעמדער מאנספערשוין... ביידע, פערשטעהסטו מיך, קומען זיי קיין פאדעמביע אויף א מאטאציקל, פערברענגען אין וואלד צו עטליכע שעה, און דערנאך פאהרען זיי צוריק מיט'ן מאטאציקל „קיין לאדז"...

וואס זשע טוט גראסבארט?

גארנישט: ער בעשליסט נאר אויסצושפירען, צי די מעשה איז אן'אמת, צי א ליגען, ווארום אויף קרובים (אפילו אמעריקאנער) קאן מען זיך ביי היינטיגע צייט גאנץ קנאפ פערלאזען...

בו-מה! איז ער עהרנעכטען געווען אין דער שטאט א קורצע צייט, און, אז ער האט זיך מקדים געווען צו גיין אהיים, האט ער אנגעטראפען זיין שטוב פערשלאסען... ער האט מיט זיין אייגענעם שליסעל געעפענט די טיר, און זיין חנה'לען, פערשטייט זיך, נישט געטראפען אין דער היים.

קיין גרויסער חכם דארף מען דערצו נישט זיין — האט ער זיך אנגעשטויסען, וואו זי קאן איצט זיין, און ער איז אוועקגעפאהרען קיין פאדעמביע.

געקומען אהין, האט ער זיך אנגעהויבען נאכצופרעגען אויף זיין בראך, און נאך א לאנגען ארומזוכען, האט ער אין א וועלדעל אנגעטראפען אויף זיין ווייב און איהר „דודיך מייג'דל", ד. ה. אויף איהר געליבטען, בעת זיי האבען געהאלטען אין פערנעהמען די ערטער אויפ'ן מאטאציקל: חנה'לע האט זיך ארייגעזעצט אין „קאשיק'ל", און דער פויגעל-בחור האט זיך ארויפגעזעצט רייטענדיג אויף דער אייזערנער שקאפע...

האט גראסבארט נישט געמאכט קיין לאנגע מחזקות, נאר איז צוגעלאפען צום „מאטאקיצעלניק" און האט איהם דערלאנגט אזא זעץ אין דער גאמבע, אז יענער האט פערלוירען דאס גלייכגעוויכט, און זיך אראפגעשיט פונ'ם מאטאציקל.

גראסבארט גופא האט תיכף פערכאפט דאס ארט פון זיין „קאנקורענט ביים ווייב", און אליין געלאזט דעם מאטאר אין גאנג.

דער דעטראגירטער מאטאציקליסט האט זיך אויפגעהויבען א... די פיס, זיך א ביסעל אפגעשאקעלט פונ'ם שאס, וואס ער האט בעקומען אין די צייהן, און אזוי ווי ס'איז שוין געווען דאס פאר-פאלק נישט צו דעריאגען, האט ער זיי אנגעהויבען נאכצושיסען מיט א רעוואלווער, כדי צווינגען זיי אפצושטעלען זיך.

גראסבארט האט איהם אבער געהערט, ווי דעם קאטער, און איז ווייטער געפאהרען, און אויף דער שיסעריי איז אנגעקומען א פאליציאנט, וועלכער האט דעם פערליבטען שיסער געמאכט א פראטאקאל.

עס האט זיך ארויסגעשטעלט, אז ער הייסט רובין ראזענצווייג, און ער האט געמיינט מיט'ן שיסען, אז מ'זאל איהם נישט קאליע מאכען דעם... מאטאציקל.

דער סוף מעשה וועט זיין — א גט.

וואס איז מיט'ן מאטאציקל געווארען — דער גוטער יאהר ווייסט איהם.

אזא סימפאטישער קאוואליר,
אז ער העלפט יענעם, העלפט ער אויך זיך...

(2) סטעפאניע קאלסקא פון זגערזש איז נעכטען געקומען צופאהרען קיין לאדז.

זי האט מיטגעבראכט מיט זיך עטליכע פעקלעך און א האנדבייטעל.

עפיס זעהר א ליבענסווירדיגער און סימפאטישער יונגערמאן האט איהר, ביים ארונטערגיין פון טראמוואי געהאלפען אראפשטייגען, צוהאלטענדיג איהרע פעקלעך און דעם בייטעל.

אז זי איז שוין געווען אונטען, האט ער איהר די פעקלעך אפגעגעבען, און – זי האט איהם נישט בעוויזען צו זאגען „דזשענקויע", ווייל דער בחור האט זיך צוזאמען מיט'ן האנדבייטעל געלאזט לויפען, אז דאס נאכיאגען איהם האט נישט געהאלפען...

נישט-קוקענדיג דערויף, וואס ער וואלט געקאנט קאנקורירען מיט נורמי דעם וועלט-לויפער, האט ער אבער דאס מאל נעמאכט נישט קיין איבעריגענס וואושנעם געשעפט, ווייל אינעווייניג אין בייטעל איז געלעגען בלויז 5 זלאטעס און 5 ביכעל פון דער קראנקען-קאסע.

צו וואס האט עס איהם געטויגט, אז אויפ'ן ביכעל וועט ער אפילו קיין ריצין-אייל נישט קריגען, און סתם לויפען – האט דאך קיין זין נישט....

ליפא האנדעלט נאר מיט בהמות
אבער קיין בהמה אליין, ווייזט אויס, איז ער שוין גארנישט

(2) בח שטשופאק פון פאדזשעטשנא 23 האט אין פעברואר ה. י. אפגעמאכט א שותפות געשעפט מיט איינעם ליפע זשולטאווסקי פון זגערזשער 23. דאס געשעפט איז בעשטאנען פון קויפען קעלבער שחט'ען זיי און פערקויפען הורטעם.

שטשופאק האט אריינגעלעגט אין געשעפט 10 טויזענד זל. מזומן, און זשולטאווסקי 2 טויזענד. דערביי האט דער ערשטער געזאלט קאסירען די געלייזטע געלדער. און זשולטאווסקי האט זיך געזאלט פערנעהמען מיט דער טעכנישער זייט פון דער אונטערנעהמונג.

הכלל דער דאזיגער „טעכניקער" האט זיך אזוי טעכניש איינגעארדענט, אז נאך דעם, ווי שטשופאק איז אוועקגעפאהרען אין טשעכאטשינעק (אין פאריגען חודש), איבערלאזענדיג איהם 6000 זל. אין מזומן, און 6,000 איינצוקאסירען — האט ער בעשווינדעלט זיין שותף, די 2 פיה-סוחרים העניך מאיראוויטש פון פאדעמביץ, און הערש גרינבוים פון לענטשיץ, און נאך און נאך אנדערע, אויף א סומע פון 20,000 זלאטעס, און זגעמאכט פיס, (נישט קעלבערנע, פערשטעהט זיך) מיט אן'אויסלענדישען פאס קיין אויסלאנד...

פאליציי האט פונאנדערגעשיקט שטעק בריף, נאר ס'קאן שוין א סך העלפען, אז יענער האט בעקומען דעם אויסלענדישען פאס דעם 4. ד. ח. און פריהער נאך האט ער פערקויפט זיין וואוינונג מיט'ן מעבעל.

ליקווידירט דעם שטרייק פון די סעזאן-ארבייטער

(2) די שטרייקענדע סעזאן-ארבייטער זענען איינגעלאדען אויפ'ן פארשלאג פון מאגיסטראט צו ארבייטען 4 טעג אין וואך און פון מארגען מאנטאג צוריק צוטרעטען צו דער ארבייט.

די ארבייטער האבען אויך בעשלאסען צו פאדערען פון מאגיסטראט זיי צו בעשעפטיגען 5 טאג אין וואך, נאר פאר'ן פינפטען טאג צו צאהלען מיט קוילען אויף ווינטער.

זיי וועלען ארבייטען 4 טעג אין וואך.

א דרייסטער רויב-אנפאל
אין דער וואוינונג פון א יודישען יובילער

(–) פרייטאג אוונד ווען דער יובילער העניך אורבאך, פאלוניאווא 12, איז געווען ביים דאווענען, זענען ארייגעקומען אין וואוינונג 2 פערזאן מיט'ן אויסרייד, אז זיי פערלאנגען צו זעהן זייגערלעך. ווען אורבאכס פרוי האט זיי געצייגט זענען זיי איהר בעפאלען, געבונדען און פערשטאפט ס'מויל.

צום גליק האט א שכנה געהערט ביים נאמען דער בעפאלענער פרוי, האבען זיך די באנדיטען דערשראקען און זענען אנטלאפען, מיטרויבענדיג נישט מעהר ווי 2 גאלדענע זייגערלעך.

אז די פרוי ליגט א געבונדענע, האט אורבאך ערשט בעמערקט, ווען ער איז אהיימגעקומען. ער האט גלייך מודיע געווען וועגען דרייסטען אנפאל דער פאליציי וועלכע פיהרט אן'אויספארשונג.

נאר אלץ די „ארביס"-אפערע

(א) נעכטען האט די מיניסטעריאלע קאמיסיע צו קאנטראלירען די הכנסות פערענדיגט אין „ארביס" די גענויע ליוסטראציע און דאס צעהלען די קארטאנענע באהן-בילעטען, די 15-טאניגע, די בלאק-בילעטען א. א. וו.

די מיסברויכען און גנבות זענען גענוי פעסטגעשטעלט געווארען.

לעת-עתה זענען אין דער אפערע פערמישט אנ'ערך 300 פערזאן. וועלכע האבן בעוואוסטזיניג אדער אומבעוואוסטזיניג געקויפט די בילעטען פריוואט פון מראוויעצן, שפיוואק'ן, סילמאנ'ען ראזענען, פידדע'ן א. א.

די פאלשע בילעטען זענען געלאזט געווארען אין פערקער גלייכצייטיג כמעט, וואס די מלוכה'שע.

דעם לייטער שירמער'ן איז נישט געלונגען צו בעפרייען אויף קויציע, און מ'האט איהם שוין אריבערגעפיהרט אין דער טורמע אויף קאפעניקא גאס.

דער נייער מיז שווינדער
מען רופט ארויס דעם מאן אויף ארבייט, און צום ווייב קומט מען מיט צעטעלעך וועגען געלד

שמואל גראסמאן, אן'איינהאבער פון אן'עלעקטראטעכניש געוועלב אויפ'ן גרינעם מארק 2 דערציילט אונז פאלגענדעס:

נעכטען בייטאג איז צו איהם געקומען א פערהאוועטער קריסט, באשר בכן, ער זאל שוין און תיכף ומיד געהן מיט איהם אויף פיעטרקאווער 83 צו וויינבערג'ן פעררייכטען א מאטאר, וואס איז דארט קאליע געווארען.

האט גראסמאן גענומען די כלים, און — אז ס'מאכט זיך ביי היינטיגע צייטען א שטיקעל ארבייט איז ביטע—אדרבא ואדרבא... אבי עפעס צו פערדינען נישט נאר פונ'ם גרינעם מארק אויף פיעטרקאווער וואלט ער געלאפען, נאר אויף גייערס מארק אויך!

גייט ער אזוי צו פיעטרקאווער צו און דער קריסט גייט אונטער א אויסרייד ערגיץ אנדערשוואו.

אז גראסמאן איז געקומען אויף פיעטרקאווער 38 צו וויינבערג'ן האט מען איהם דארט מקבל פנים געווען מיט גרויס פערוואונדערונג: ס'טייטש? אז עס איז ביי זיי גאר קיין מאטאר נישטא, נישט דער טאטע האט געהאט א מאטאר, נישט דער זיידע... וואס מאטאר? ווען מאטאר?

און ווי מ'שטעהט אזוי און מ'טענהט זיך אויס קומט צולויפען דערשוויצט גראסמאנס זוהן, א בר מצוה-בחור'ל...

— וואס איז?

— טאטשי האט געשיקט דעם קריסט מיך רופען איך זאל קומען דעם טאטשי העלפען ביי דער ארבייט בין איך געקומען...

האט גראסמאן געזעהן, אז דא איז עפיס נישט אלץ כשורה, האט ער קודם צוריקגעשיקט דעם יונגעל — גיי, זעה, וואס די מאמעשי מאכט דארט?!"

און גלייך דערנאך איז ער אליין געגאנגען אהיים.

דא האט איהם ווידער דאס ווייב בעגעגענט מיט א צעטעלע, אויף וועלכען ס'איז געווען געשריבען כהאי לישנא:

„איך בעט דיר זאלסט מיר שיקען 11 זלאטעס איך דארף קויפען צוויי אייזערנע רעהרען. דאס דארף איך היינט קויפען. איך בין משוה געווארען 65 זלאטעס".

5 — האסט עס געשריבען?

— ווייס איך וואס?! ווי קום איך דאס צו שרייבען?!. נו, און דו... דו האסט געגעבען די 11 זלאטעס?

— א נאר וועל איך זיין און געבען... כ'האב דאך פאראכטאגען ערשט געלייענט פונקט אזא מעשה מיט'ן זעלבען קריסט... האסט נישט געלייענט די מעשה אויפ'ן „פאלקסבלאט"?.. לייען וועסטו זעהן!

נישט הילצערנע הייזער, נאר מויערען

(מ) אויף דער פרייטאג'דיגער זיצונג פון קאמיסעט צו אויפבויען די שטאט, וואס עס איז אפגעהאלטען געווארען אונטער'ן פארזיץ פון פרעז. זשעמיענצקי, איז נאך דער דיסקוסיע ארויסגעזאגט געוואגט געווארען די מיינונג, אז די אקציע צו בויען הילצערנע הייזער האלט דער קאמיטעט פאר נישט געוואונשען, און ער האט בעשלאסען זיך ווענדען צום פינאנץ מיניסטעריום מיט דער ביטע צו בעשטימען ענטשפרעכענדע קרעדיטען פאר לאדז, כדי צו בויען געמויערטע הייזער מיט איין צימערדיגע דירות.

אפטייקען
היינטיגע נאכט-דיזשורען

(2) היינט פיינאכט דיזשורירען: ה. דאנצעגער (זגערזשער 57) וו. גראשקאווסקי (ליסטאפאד 11) ס. גארפיין (פילסודסקעגא 54) ס. בארטאשעווסקי (פיעטרקאווער 164), ר. רעמבעלינסקי (אנדזשעיא 26) א. שימאנסקי (פשעגרודזקא 75).

Prywatne POGOTOWIE LEKARSKIE

ZIELONA 6.

Telefon 12-333

tel. 12-333

tel. 12-333

ערטיילט דרינגענדע ערצטליכע הילף אין אלע פלוצימדיגע פארפאלען צו יעדער צייט בייטאג און ביינאכט ווי אויך אין אלע אקושעריע און גינעקאלאגישע הילף.

פאזנאַנסקיס פאבריק מאכט זיך צו מחמת אורלויבעז

(2) פון מאָנטאָג, ד. 10 ה. ח. וועט זיך אָפּשטעלען די פאבריק פון י. ק. פּאָזנאַנסקי אויף אָגראָדאָווא.

די פאַבריק מאַכט זיך צו אויף 2 וואָכען, מחמת די ארבייטער־אורלויבען.

איבערגעפארעז דורך א אויטא

(2) ביי שענקעוויטש־גאַס 40 האָט אַנ׳אויטאָ איבערגעפאָהרען און שטארק צושעדיגט דעם 27־יאָהריגען משה יאַקובאָוויטש פון פּאָדזשעטשנאַ 11.

פּאָגאָטאָוויע האָט א׳הם ערטיילט הילף.

דער שאָפער יאַן מיכאַלסקי איז צוגעצויגען צו געריכטליכער פאראַנטוואָרטליכקייט.

א מארד צוליב 20 גר.

(א) אין דאָרף יוזעפאָוו האָט אויסגעבראָכען אַ געשלעג צווישען די פּאַסטוכער אַנטאָני גרושטשינסקי 11 יאָהר אַלט און טאַדעוש קלימקעוויטש, 14 יאָהר אַלט, צוליב 20 גר. וואָסביידע האָבען געפונען, באַר יעדער האָט געטענה׳ט, אַז ער אַליין האָט געפונען, דער רעזולטאַט איז געווען, אַז גרושטשינסק יהאָט דערהרגעט אויף טויט קלומקעוויטשען מיט אַ שטיין.

דעם מינדערייעהריגער מערדער איז אַרעסטירט.

סודות׳פולער טויט פון א מלמד

(2) נעכטען אינדערפריה האָט מען אין זיין וואוינונג אויף קאַמיענאַ 16 געפונען אַ טויטען דעם איינזאַמען אַלטען מלמד זעליג בורשטיין.

ס׳איז פעסטגעשטעלט געוואָר׳ן, אַז ער איז שוין טויט געווען 4 טאָג.

מחמת מ׳ווייסט נישט, וואָס איז די סיבה פון זיין טויט, האָט מען דעם בר־מנן איבערגעשיקט אין פּראָסעקטאָריום צו מאַכען אַ סעקציע.

א פאטער א חיה

ער האט מאנס געווען זיין 7־יעהריג טעכטערל און זי אנגעשטעקט מיט א ווענערישע קרענק

(א) פּאָליציי האָט אַרעסטירט און צוגעצויגען צו פעראַנטוואָרטליכקייט דעם 44־יעהריגען טעאָדאָר מאַרשאַלעק, זגאַדבאַ 12, פאַר מאַנס־זיין זיין 7־יעהריגע טאָכטער מאַריאַ און זי אָנגעשטעקט מיט אַ ווענערישע קראַנקהייט.

די בעסטיאַלישע טאַט האָט ענטדעקט אַ שכנה, וועלכע האָט וועגען דעם מודיע געווען דער פּאָליציי.

א שרפה אין אייזערטס פאבריק

(—) פרייטאָג פריה האָט אויסגעבראָכען אַ שרפה אין אייזערטס פאַבריק, קאַראָלאַ 19. די פייערלעשער האָבען געאַרבייט עטליכע שעה ביים פערלעשען ס׳פייער, דער שאָדען איז בעדייטענד.

יודיש טעאטער
אין „פילהארמאניע"
20 נאַרוטאָוויטשאַ 20
דירעקציע: ד. צעלמייסטער
און א. בעזמאַן.

לעצטע 8
גאסטשפילן פון ווארש.
אפערעטן־סטאר־ארטיסטן
היינט, זונטאָג, 9 אין אָווענד
גרויסע
2 פארשטעלונגען 2
פאר 1 קלייגעם בילעט
— I. —
בלינדער פאַץ
אין 3 אַקטן מיט 20 נומ׳ געזאַנג און טענץ
— II. —
פּונקט 11,30 אין אָווענד
גראַנדיעזע, פרעהליכע
אינטערעסאַנטע רעוויע
„נאך הבדלה"
אַ געמיש פון דראַמע, אָפּערעטע. רעוויע,
קאַבאַרעט און אַנד. שלאַגערלעך.
1 בילעט
גילטיג אויף ביידע פארשטעלונגען
צו יעדען בילעט ווערט צוגעגעבען די לידער פון „בלינדען פאַיאַץ" און די בילדער פון די אַרטיסטען.

מארגן מאנטאג פּאָפּול. פאָרשטעלונג
פון 50 גר. און צום לעצטען מאָל
„פון וויטען סיביר"
(סאָניע די אַנאַרכיסטקע)
אין 3 אַקטען מיט אַ פּראָלאָג.
„פון וויטען סיביר" האָט פיל
נומערן יודישע, רוסישע און סיבירישע
פאָלקס־מאָטיוען מיט טענץ.

פון האנדעלס־געריכט

דאָס געריכט האָט נאָכגעגעבען די ביטע פון דער פירמע „ווינדמאַן, ווייץ און יאַכימאָוויטש," פּיעטרקאָווער 85, און פעראָרדענט אָנצוהויבען אויסגלייכס־אונטערהאַנדלונגען מיט די קרעדיטאָרען (רעגולאַציע אויף 70 פּראָצענט און 4 האַלב־יעהרליכע ראַטעס: 10, 10, 25 און 25).

* * *

דאָס געריכט האָט אויך בעשטעטיגט דעם רעגולאַציע־אָפּמאַך פון דער באַנקראָטירטער פירמע: שמואל־זינדעל כענטשינסקי (נאָוואָמיעסקאַ 6).

רעגולאַציע אויף 12 פּראָצענט, און 4 האַלב־יעהרליכע ראַטעס צו 3 פּראָצענט.

די סוחרישע ווירדע ווערט כענטשינסקי׳ן צוריקגעקעהרט.

בעשטראפט פאר האלטען שמוציג הויפען

(2) די לאָדזער סטאַראָסטווע האָט זיך גענומען האַרב צו בעשטראָפען פאַר האַלטען שמוציג הויפען.

אַזוי זענען זעקס באַלעבאָטים פון כאָינער געגענד בעשטראָפט געוואָרן מיט בעצאָהלען שטראָף פון 5 ביז 50 זלאָטעס — דאָס זענען אַזעלכע, וואָס מ׳קאָן נאָך אויף זיי האָפען, אַז זיי וועלען מיט דער צייט ריינער און ציכטיגער ווערען...

אין בעצוג צו „האָפּנונגסלאָזע", ד. ה. צו אַזעלכע וואָס איגנאָרירען לחלוטין די אָנווייזונגען פון די סאַניטאַר־קאָמיסיעס, איז די שטראָף אַ האַרבערע, און אַזוי וועלען דאַרפען זיצען אין אַרעסט: נתן גרינבערג (זשעלאָנע 55) זעליג קליין (זשגאָוואָסקאַ 4) לייב אלאַרסקי (גראַבאָוואַ 17) יצחק יאַאָווסקי (גדאַנסקאַ 37).

—=):o:(=—

געגנב׳עט מיט „מאס און וואג"...

ארויסגעגנב׳עט 570 זלאָטעס מזומן־געלד

(2) נאַכטען ביינאַכט זענען זיך אַריינגעקראָגען גנבים אין דעם מלוכה׳שען אַמט פאַר מאָסען און וואָגען, אויף אַלעיאַ־קאָשטשושקי 22, געעפענט דאָרט די טיר מיט אַ נאָכגעמאַכטען שליסעל, צוהאַקט די שאַנק און קאַבינעט פון אינספּעקטאָר געלבערט, און אויפגעבראָכענדיג די קאַסעטקע דאָרטען, האָבען זיי אַרויסגענומען 570 זל. במזומן, און אַנטלאָפען.

די גנבה איז בעמערקט געוואָרען ערשט אין די פריהמאָרגען־שעה׳ן.

די אויספאָרשונגס־מאַכט זוכט די איינברעכער.

אַז מ׳בע׳גנב׳עט שוין דאָס מלכות, טאָ וואָס זאָלען מיר שוין, נעבעך, טענה׳ן ? !

מ׳וויל איהם משוגע מאכען

און עס העלפט איהם נישט זיין נישט לאזען זיך

(2) אַזוי־ווי אַנטאָני קושיזשעווסקי, אַ הויז־בעזיצער פון פלאַץ־סטאָקי האָט זיך געוואָלט מאַכען אויף דער עלטער (65 יאָהר איז ער אַלט) אומאָפּהענגיג, דורכ׳ן פערקויפען זיין פערמעגען— האָט איהם די משפחה זיינע, דאָס ווייב און די 3 טעכטער מיט דעם איידעם בגוואַלד אַריינגעזעצט אין קאָכאַנובקע.

דאָרט האָט מען איהם אַ לענגערע צייט אָבסערווירט, און אַזוי־ווי ס׳האָט זיך אַרויסגעוויזען, אַז ער איז פולשטענדיג מיושב, איז איצט די גאַנצע משפחה צוגעצויגען צו געריכטליכער פעראַנטוואָרטליכקייט, און זיי דראָהט צו זיצען פון 3 ביז 6 יאָהר טורמע.

דער שאפער איז געווען שכור

זענען 2 מענשען דער׳הרג׳עט געווארן און 2 פערוואונדעט

(א) אין לענטשיק האָט דער מאַגיסטראַט געשפּענדעט פאַר די פייערלעשער אַנ׳אויטאָ־וואָגען מיט אַלע נויטיגע נייעסטע לעש־מכשירים אין צוזאַמענהאַנג דערמיט איז געפּראַוועט געוואָרען א פייערונג. צום סוף איז מען אַרויסגעפאָהרען צום ערשטען מאָל מיט׳ן נייעם פייערלעשער וואָגען:

דער שאָפער וואַצלאַוו אַגלאָשעווסקי איז אָבער געווען שכור, האָט ער דערפיהרט דערצו, אַז אויפ׳ן שאָסעי האָט זיך דער וואָגען איבערגעקעהרט און 4 פּערזאָן זענען שווער־פערוואונדעט געוואָרען. אויפ׳ן וועג צום שפּיטאָל זענען צוויי פון זיי געשטאָרבען.

— דערלויבט פערריכערן!

א סברא, אז מ׳טאר נישט שטענדיג דערלויבען...

(2) צום וואַרשאָווער סוחר יעזשי וואָלסקי איז ביי נאַרוטאָוויטשאַ 2 צוגעגאַנגען עפּעס אַ פּערשוין און געבעטען ביי איהם אַ דערלויבניש פּעררויכערן א פּאַפּיראָס אין זיינעם.

ס׳איז דאָך אַ קלייניגקייט — האָט וואָלסקי דערלויבט, און אַז דער פּערשוין איז אַוועק, האָט ער פעסטגעשטעלט, אַז ס׳פעהלט איהם פון מאַריאַנאַרקע־טעשעל : אַ מאַשינדעל צום אָנצינדען פּאַפּיראָסען, אַנ׳אייביגע פעדער און א טיכעלע, בסך הכל אויף דעם ווערט פון 120 זלאָטעס.

בע׳גנב׳עט א לעטניה

(2) פעליקס פינקעלשטיינען פון סענאַטאָרסקאַ 2, וועלכער געפינט זיך אויף זומער־וואוינונג, האָט מען אַרויסגעטראָגען פון שטוב — אַ פערמעגען מלבושים, ווערט א. ד. גל. אויף דער סומע פון 4 טויזענד זל.

„200,000" ביי די „ווילנער"

מיט אַנ׳אַלץ־וואַקסענדען דערפאָלג גייט די שלאָגער־פּיעסע פון דעם א׳... ען טעאַטער־סעזאָן : שלום־עליכם׳ס „200,000", אין דער רעזשי פון י. ראַטבוים ; דעקאָראַציעס — א. פראַנאַשקאַ ; ליידער — מ. בראָדערזאָן, מוזיק — ה. קאָן : טענץ — ל. ראַטבוים.

לעצטע פארשטעלונגען פון ווארשעווער סטאר ארטיסטען

אין „פילהא־מאניע"

די טרופּע פון וואַרשאָוו. סטאַר־אַרטיסטען, וואָס גאַסטראָלירען אין לאָדזער „פילהאַרמאָניע", שפּילען שוין די לעצטע טעג.

די סענסאַציאָנעלע פּיעסע „דער בלינדער פּאַיאַץ" האָט אַרויסגערופען אַ שטאַרקע פּראַיבטערעסירונג ביי די אַלע, וועלכע האָבען ליב סענסאַציע, געזאַנג, טענץ, און לייכטען פערווייל־גונגס־שפּיל. צו דער גאַנצקייט פון ערפאָלג פון דער גאַסטראָלירענדער אָפּערעטען־טרופּע אין דער „פילהאַרמאָניע",

ביי אונוואהלזיין
אין דעם נאַס נאַטירליכע ביטערוואַסער
Franciszka Józefa
אנ׳אַנגענעהם ווירקענדער הויז־מיטעל. צו בעקומען אין אַלע אַפּטייקען און סקלאַד־אַפּטעקען.

העלפען צו די שוין פערקאָמאַנדירטע סטאַר־אַרטיסטען, ווי דינה האַלפּערן, זישע קאַץ, שמחה ראָזען, יצחק נאָזשיק, מאַקס נאָזשיק, דוד לויא, מרדכי הילסבערג, ליזא שלאָסבערג, בעלאַ נאָזשיק, חנה פערבער, רוק רעגינא, ש. ראָטשטיין, מ. הערמאַלין, פ. שוואַרצשטיין, מ. פישמאַן א. א. נאָך דער פאָרשטעלונג ווערט געגעבען, אַ זעהר פרעהליכע און אינטערעסאַנטע רעוויע, א. נ. „נאָך הבדלה". מיט׳ן אָנטייל פון אַלע ליבלינגען.

היינט — א אבצייכען־טאג אויף די זומער־וואוינונגען

לטובת דעם קרן קימת לישראל

היינט קומט פאָר אויף די זומער וואוינונגען פּאַדעמביע, ווישניאָווא־גורא און אומגעגענד אַ אַבצייכען־פערקויף לטובת דעם קרן קימת לישראל.

די צילען און אויפגאָבען פון דער דאָזיגער וויכטיגער פאָלקס־אינסטיטוציע זענען גענוג בעקאַנט אין אַלע יודישע קרייזען. עס איז דעריבער איבעריג אָנצוווייזען אויף דעם חוב פון דער יודישער בעפעלקערונג מיטצוהעלפען דעם קרן קימת צו פערווירקליכען זיינע גרויסע אויפגאָבען — אויסצוקויפען דעם באָדען אין ארץ ישראל און צו ערמעגליכען די קאָלאָניזירונג פון די יודישע חלוצים אויף דעם פאָלקס־באָדען.

היינט און פאלג. טעג !
שענסטער סאלאן־פילם פון סעזאן !
רעזשי: R. EICHBERG א.נ.
געשפענסט
פון די סאלאנען
געהיימנישפולער לאַבירינט פון לאָנדאָנער מלינות. שוידער פון גרויל און עמאָציעס. אין די הויפטראָלן :
M. Angelus, Ewa Grey, Jack Rains
טובטעלנדע מאָדים פון אינטריגע האַלט דעם צושויער אין שפּאַנונג פון אָנהויב ביז׳ן סוף דראַמע.
אָנהויב אין געוועהנליכע טעג 5 נאָכמיטאָג
שבת, זונטאָג און יום־טוב 2,30 בייטאָג
פּאָפּולערע פּרייזען.
אויפ׳ן 1־טען סעאַנס 50 גר. און 1 זל.
דער זאַל איז מעכאַניש ווענטילירט.

נעכטיגע רינג־קאמפען אין צירק

די נעכטיגע רעזולטאַטען אין צירק זענען געווען פאָלגענדע :

דער שטאַרקער און ברוטאַלער ווילינג האָט אין דער 6. מינוט בעזיגט שטשערבינסקי׳ן. אין א דעצידירענדען קאַמף האָט יאַגאַ בעזיגט מאַרטינאָו׳ן אין דער 26. מינוט. דער אויסגעצייכענטער יוגישער אַטלעט קראַוזער האָט בעזיגט פליקוש׳ן (אונגבעקאָנטער) אין דער 34. מינוט. פינעצקי האָט דורך א „נעלסאָן" בעזיגט סאַן־מאַרס׳ן אין דער 32. מינוט.

היינט קעמפען : קראַוזער — סאָסאָרסקי (ביז רעזולטאַט). סאַן־מאַרס — ווילינג, פינעצקי — מאַרטינאָוו (דעציד.), שטעקער — יאַגאַ (דעצידירענד).

יאַגאַ האָט איינגעלעגט 200 זל. אויף דעם פאַל ווען קראַוזער וועט [ביי איהם אויסהאַלטען אין קאַמף 30 מינוט.

ראדיא־פראגראם

זונטאג, 9 אויגוסט

12,10 צייט־סיגנאַל. 1,10 פּאָפּולערער קאָנצערט. 1,15 מעטעאָראָלאָגישער קאָמוניקאַט. 1,40 מוזיק 2,00 פאָרלעזונג, 2,10 מוזיק. 2,25 פאָרלעזונג. 2,35 מוזיק. 2,50 לאָדזער פּאָסט־קעסטעל 3,00 מוזיק. 4,40 מוזיק. 5,10 פּראָגראַם פאַר קינדער. 5,35 גראַמאָפאָן־מוזיק. 5,40 פאָרלעזונג. 7,00 קאָנצערט 7,20 פערשידענעס. 7,40 קאָמוניקאַטען. 7,35 קאָרעספּאָנדענץ. 8,00 קאָמוניקאַטען 8,15 ידיעות. 10,00 קאָנצערט. 10,15 פּאָליציען 15,30 קאָמוניקאַטען. 11,00 געזאַנג 12,00 לייכטע און טאַנץ־מוזיק.

אכטונג, סוויטער־ און טריקאטאזש־פאבריקאנטן
דערמוט מאַך איך בעקאַנט, אַז איך בעזיץ די פערטרעטונג פון די בעקאַנטע רעזפערשלוסן „REOR", און האָב שטענדיג אויף לאַגער אַ אויסוואַהל פון אַלע גרויסען און פאַרבען. גלייכצייטיג איז מען לאַנגיעהריג געשעפט אויף פריוועהן מיט אַלערליי אַנדערע צודאַטען צו פאַבריקס־דזייזען. קומט, איבערציינגט אייך!
מיט אַכטונג הלל אפעלבוים
פּאָלנאָצנאַ 2, טעל. 142־92

„SANATO"
כירורגיש־וועכנעריז־אנשטאלט
אגראדאווא 10, טעל. 213־57
1־טע און 2־טע קלאַס
גינעקאלאגיש־וועכנעריז־אבטיילונג
ד״ר מעד. ש. איינגער, ד״ר מעד. י. בוים, ד״ר מעד ריידלער־קוריאַנסקאַ ד״ר מעד. וו. אייכנער
פרייז פון א געבורט
אין 2־טען קלאַס צוזאַמען מיט פערהיטונגס־מיטלען
200 זל.
אויפזיכט איבערן קינד ד״ר מעד. י. פּאַלאַסאָוו
כירורגישע אָפּטיילונג פון ד״ר מעד. מ. כאַנטאַר
עמפּפאַנגס־שעה׳ן פון 1 ביז 2 נאָכמיטאָג.
אויגען־אָפּטיילונג פון ד״ר מעד. י. קראַוש
עמפּפאַנגס־שעה׳ן פון 11 ביז 12 נאָכמיטאָג.

די געפעהרליכסטע מערדער ווערען געכאַפּט דורך זייערע געליבטע

די פּאָליציי האַלט שטענדיג אַנ׳אויג אויף די געליבטע פון באַנדיטען. מערדער און אנדערע העלדען פון דער אונ־טערוועלט, און דורך די געליבטע קען די פּאָליציי אַלע מאָל אויסגעפינען דעם באַנדיט. ווען זי דאַרף איהם האָבען

ביי דער פּאָליציי איז פאַרהאַן אַ ווערטעל, אַז דער בעסטער דעטעקטיוו איז די פרוי. דאָס מיינט נישט, אַז יעדע פרוי קען זיין אַ דעטעק־טיוו. עס רעדט זיך וועגען די פרויען און געליבטע פון מערדער, און גלאַט באַנדיטען. — דורך די פרויען געלונגט אָפט דער פּאָליציי אויסצוגעפי־נען, וואו אַ געוויסער באַנדיט, וועלכען זי זוכט צו אַרעסטירען, בעהאַלט זיך אויס.

די פרויען און געליבטע פון די באַנדיטען זענען נישט קיין פערראַטער, זיי גיבען נישט אַ־רויס בעוואוסטזיניג דעם באַנדיט. אָבער אַ פרוי, האָט אַ שוואַכקייט צו רעדען אָפט מעהר וויפיל מען דאַרף, און דאָס גיט זעהר אָפט אַ שפור צו דער פּאָליציי, וואו דער מערדער געפינט זיך. אַמאָל ווערט דער באַנדיט געכאַפּט, אויך נישט דערפאַר, וואָס זיין פרוי אָדער געליבטע האָט זיך עפּעס אויסגערעדט, די פּאָליציי ווייס, אַז יעדער באַנדיט, ווען עס האַלט שמאָל מיט איהם, ווען ער ווייסט, אַז דעטעקטיווס זוכען איהם, קומט ער צו זיין געליבטער פאַר אַ טרייסט וואָרט, און אויב ער איז ווייט פון איהר, פיהרט ער מיט איהר אַ קאָרעספּאָנדענץ, אין וועלכער ער דער־ציילט איהר פון זיין בענקשאַפט און זיינע ליידען. ווען די פּאָליציי וויל דעריבער כאַפּען אַ באַנדיט, שיקט זי דעטעקטיווס צו בעוואַכען ס׳הויז פון דער געליבטער, זי קוקט דורך די בריף, וואָס די גע־ליבטע בעקומט, און אויף אזא אופן געלונגט איהר פריהער, אָדער שפּעטער דעם באַנדיט צו כאַפּען.

די אונטערוועלט - העלדען ווייסען אַז אַ גע־ליבטע איז פאַר זיי אַנ׳אומגליק, עס איז אָבער אַ שוואַכקייט, פון וועלכער עס ליידען אַפילו די האַרצלאָזסטע באַנדיטען. זיי פאַלען פאַר אַ שעה־נער בלאָנדינקע, אָדער ברונעטקע, יעדער באַנדיט האָט אַ געליבטע, וועלכע פאָלגט איהם נאָך פון שטאָט צו שטאָט. עס זענען פאַרהאַן געליבטע פון באַנדיטען, וועלכע ווערען זאָגאַר פיהרער פון רויּ־בער־באַנדעס.

די אונטערוועלט - העלדען האָבען נישט ליב אָט די געליבטע, אָבער כל זמן דער אונטערוועלט העלד לעבט און ער איז נישט פערשפּאַרט אין טורמע, טשעפּעט מען נישט זיין געליבטע, ער דאַרף אַליין אַכטונג געבען אויף איהר, אַז זי זאָל האַלטען ס׳מויל, און זאָל נישט פּלאַפּלען צו־פיל. אַזוי ״ישנעל אָבער ווי דער אונטערוועלט־העלד ווערט געטויטעט, אָדער ער ווערט פער־שיקט אויף אַ לאַנגען טערמין, בעהמט זיך די אונטערוועלט צו דער געליבטער, אויב זי איז אזא, וואָס האָט געוואוסט צופיל פון איהר געליבטען, און זי זעהט מעהר נישט די ליכטיגע וועלט. אַזאַ זאַך פּאַסירט אויך, ווען אַ באַנדיט וואַרפט אַנ׳אומ׳חן אויף זיין ערשטער געליבטער, און ער קריגט אַ צווייטע. ער ראַמט אַפּ פון וועג זיין ערשטע געליבטע און פערמאַכט איהר אויף אייביג דאָס מויל, אויס מורא, אַז צוליב איפערזוכט וועט זי אויסזאָגען פון חדר און איהם פער׳מסר׳ן צו דער פּאָליציי.

אָבער ווי פּאָרזיכטיג אַ באַנדיט זאָל נישט זיין מיט זיין געליבטער, און ווי שטאַרק זי אליין זאָל זיך נישט היטען מיט אַנ׳איבעריגען וואָרט, איז זי דער וויכטיגסטער קוואַל פון וועלכען די פּאָליציי קריגט אינפאָרמאַציע וועגען איהר גע־ליבטען באַנדיט.

ארץ־ישראל־פאַרשטעהער

אויף דער 4־טער אינטערנאַציאָנאַלער סאָציאַליסטישער פרויען־קאָנפערענץ

וויען, (י.ט.א.) אין דער פערטער אינטער־נאַציאָנאַלער סאָציאַליסטישער פרויען־קאָנפערענץ וועלכע איז דאָ אָפּגעהאַלטען געוואָרען אין צוזאַ־מענהאַנג מיט די בעראַטונגען פונ׳ם סאָציאַליסטי־שען קאָנגרעס, האָבען אויך אַנטיילגענומען צוויי פּערטרעטערינס פון ארץ־ישראל, אַדאַ פישמאַן אַלס דעלעגאַטין פון דער „מועצת הפועלות“ און פרוי ד״ר מאַרטהאַ האָפמאַן פון פועלי ציון.

פרוי אַדאַ פישמאַן האָט אין נאָמען פון די סאָציאַליסטישע א״י־אַרבייטער׳ס בעגריסט די קאָנפערענץ אין העבּרעאישען. אין פערלויף פון דער דיסקוסיע וועגען פרויען־רעכט האָט פרוי האָפמאַן בעריכטעט וועגען דער עכטליכער לאַגע פון די אַרבייטערינס און בירגערליכע פרויען אין א״י. דאָס ווערק פון אַדאַ פישמאַן „די אַרבייטענ־דע פרוי אין ארץ ישראל“ האָט אויף דער סאָציאַ־ליסטישער ביכער־אויסשטעלונג, וועלכע איז איי־געאָרדענט געוואָרען אין צוזאַמענהאַנג מיט דער קאָנפערענץ, אַנ׳אַלגעמיינע פעראינטערעסירונג.

אויף דער קונסט־ און וועק־אויסשטעלונג א.ג. „דער פּרצוף פון דער שאַפענדער פרוי“ איז אויך די 10־יאָהריגע טעטיגקייט פון דער ציוניסטישער פרויען־וועלט־אָרגאַניזאַציע „וויזא“ געהעריג פאַר־געשטעלט געוואָרען.

בעשלוסען פון דער בערלינער יודישער קהלה

בערלין, (י. ט. א.) אויף דער לעצטער זיצונג פון דער רעפּרעזענטאַנטען־פערזאַמלונג פון דער יודישער, קהלה וואָס איז פאָרגעקומען אין בערלין האָט ד״ר קלעע אינטערפּעלירט דאָס פּרעזידיום אין נאָמען פון פאָלקס־פּאַרטיי (ציוניס־טען), וועלכע מיטלען זענען אָנגענומען געוואָרען כדי צו בעשיצען די רעכט פון די בערלינער יו־דען אין צוזאַמענהאַנג מיט דער פערשטאַרקונג פון דער אַלגעמיינער סאָציאַלער און פּאָליטישער לאַגע.

ארום דער דאָזיגער אינטערפּעלאַציע האָט זיך אַנטוויקעלט אַ ליידענשאַפטליכע דיסקוסיע צווישען די ציוניסטען און ליבעראַלען (אַסימילאַ־טאָרען). די ליבעראַלען האָבען זיך געשטעלט אויף דעם שטאַנדפּונקט, אַז אַזעלכע פראַגען געהערען אויסער דער קאָמפּעטענץ פון דער יודישער קהלה. צום סוף איז בעשלאָסען געוואָרען צו שאַ־פען אַ שטענדיגע קאָמיסיע, וואָס וועט בעהאַנד־לען די לויפענדע פּאָליטישע און ווירטשאַפטליכע פראַגען.

די רעפּרעזענטאַנטען־פערזאַמלונג האָט אָנגע־נומען אַ שאַרפע פּראָטעסט־רעזאָלוציע געגען די סאָלאָניקער געשעהענישען. די פראַגען וועגען דער בעציהונג פון דער בערלינער קהלה צו דער יודישער אַגענץ און וועגען אַ טובוענץ פאַר׳ן העבּרעאישען אוניווערסיטעט זענען אָפּגעלעגט געוואָרען.

Dr. Różaner
צוריקגעקעהרט.

Dr. BANASZ
powrócił

בעשטראָפט אַנטיסעמיטען אין טשעכאָסלאָוואַקיי

פּראַג. (י.ט.א.) דער פּראַגער קרייז־געריכט האָט פערמשפּט אויף 3 חדשים תפיסה איינצגע מיטגלידער פון דער אָרטיגער פאַשיסטישער אָר־גאַניזאַציע, וועלכע האָבען ביים אויפגאַנג אין די שטאָטישע באָד־אַנשטאַלטען אויסגעהאָנגען פאָלגענ־דען אויפשריפט: איינטריט פאַר יודען און דיי־טשען פערבאָטען.

אין די מאָטיווען פון אורטייל ווערט געזאָגט אַז די האַנדלונג פון די פאַשיסטען געפינט זיך אין סתירה מיט די געזעצען און מיט דער קאָנ־סטיטוציע וועלכע גאַראַנטירט די מינדערהייטען פולען שוץ אין טשעכאָסלאָוואַקיי.

„אָרט“ עפענט נייע פאַבריקען פאַר די דעקלאַסירטע יודען אין סאָוויעט־רוסלאַנד

מאָסקווע, (י.ט.א.) דער „אָרט“ טיילט מיט, דאָס אין קורצען וועלען געעפענט ווערען אין קרים אַ ריהע נייע פאַבריקען און אונטערנעהמונגען אין וועלכע עס וועלען ווינטער־צייט געפינען בע־שעפטיגונג העכער 1000 יודען. אַזוי אַרום וועט מען זיך בעמיהען צו ווירקען געגען דער צוריק־וואַנדערונג פון די יודישע קאָלאָניעס אין די קליינע שטעטלעך אויף ווינטער.

דער „אָרט“ וועט אויך עפענען אַ ריהע פאַבריקען אין פערשידענע שטעדט אויף אוקראַינע, כדי אַריינציהען אין דער אינדוסטריע די דעקלאַ־סירטע יודישע עלעמענטען.

אָקספאָרדער סטודענטען געקו־מען אויף סטודיען קיין א״י

ירושלים, (י.ט.א.) קיין ארץ־ישראל זענען אָנגעקומען 38 סטודענטען פון טעאָלאָגישען אינ־סטיטוט אין אָקספאָרד כדי דורכצופיהרען סטודיען איבער דער געשיכטע און געאָגראַפיע פון ארץ־ישראל אונטער דער ליטונג פון רעוו. גרעהעם בראַון.

רעוו. בראַון האָט אויך אָנגעפיהרט מיט אַנ׳ענהליכער גרופּע אָקספאָרדער סטודענטען, וועל־כע האָבען אין יאָהר 1929 העלדיש פערטיידיגט די יודישע בעפעלקערונג בעת די אונרוהען.

1000 דאָלאַר פאַר׳ן יודישען נאַציאָנאַל־פאָנד

ניו־יאָרק (י.ט.א.) די צוואה פון אייזיק מאַנילאַ, דעם פערשטאָרבענעם ציוניסטישען טוער פון יאָנקערס, נ. י. האָט איינגעבראַכט דעם נאַ־ציאָנאַל־פאָנד די סומע פון 1000 דאָלאַר, וואָס איז שוין איינגעצאָהלט געוואָרען דורך די יורשים.

א חוץ די 1000 דאָלאַר האָט דער פער־שטאָרבענער אָנגעזאָגט אין זיין צוואה אַז אונטער געוויסע בעדינגונגען זאָל דער נאַציאָנאַל - פאָנד בעקומען אין אַ שפּעטערדיגער צייט די סומע פון צעהן טויזענד דאָלאַר פון אַ פאָנד פון 75 טוי־זענד דאָלאַר, וואָס וועט ווערען פריי אויב פון די מיטלען וועט נישט געבויט ווערען קיין תלמוד־תורה אין ניו־יאָנקערס.

דאס עלעגאַנטע לאַדן
קויפט אין די גאַנצע קאָסמעטיק נאר אין דער ערש־טער רענאמירטע
קאָנקורענץ־פּערפומעריע
פון דער פירמע
J. DRUKIER
ZAWADZKA 5, TEL. 175-92
וואס בעזיצט צום איצטיגען זומער־סעזאָן
דעם רייכסטען אויסוואַהל פון די בעסטע
פּערפומען, טואַלעט־זייפען, קרעמען,
פּודערן, קעלנישע בלומען וואסערן
בעמערקונג: ביי יעדען איינקויף ווערט צוגעגעבען א קופּאָן אויף ווערטפולע פּרעמיעס.
פאר אנגראָסיסטען בעדייטענדער ראבאט. קיין פיליעס בעזיצען מיר נישט.

א קרבן פון שפּיאַנאַזש

סענסאַציאָנעל קרימינעלישער ראָמאַן

(14

די אַלטע האָט אַ ברום געטון עפּעס אויף איטאַליעניש.

עס האָט זיך דערהערט אַ קלאַפּען פון אָפּגעש־רוקטע פרענטען.

דזשוליאַ׳ס קאָפּ האָט זיך אַרויסגערוקט אין דרויסען.

דאָס איז געווען אַנ׳אַלטע, דונקעל־פּנים׳דיגע פרוי.

איהר צושראָקענער בליק איז אַ ביסעל מילדער געוואָרען, ווען זי האָט דערזעהען פאַר זיך דעם יונגענמאַן.

אָפּטערעטענדיג אין אַ זייט, האָט זי איהם אַרייז־געלאָזט אין פירהויז.

מאָריס האָט אַ שמייכעל געטון:

נישט קיין סך פרויען, יונגע און אַלטע, האָבען געקאָנט ביישטיין דעם צויבער פון זיין שמייכעל...

— איך דאַנק אייך זעהר, מאַדאַם, וואָס איהר האָט מיך אַריינגעלאָזט אין אזא שפּעטער צייט. — האָט ער דיפּלאָמאַטיש אָנגעהויבען — איך וואָל נישט מיסבּרויכען אייער צייט... איך בין געקו־מען נאָכ׳ן פּאָרטסיגאַר, וואָס עס האָט ביטאָג היינט פערלוירען אויף די טרעפּען דער מיסטער מאַקס קאַרלין.

— דער פּאָרטסיגאַר?... איך האָב שוין נישט דעם פּאָרטסיגאַר... איך האָב איהם אָפּגעגעבען דעם פּאָליציי־אינספּעקטאָר, וועלכער איז געקומען בייטאָג... ער איז אַ פּאָליציאַנט, הגם ציוויל גע־קליידט... ער איז געווען, ווי איהר, — האָט די אַלטע אַרויסגעמורמעלט.

מאָריסעס האַרץ איז פערקלעמט געוואָרען: ווען ער האָט דערהערט וועגען דעם פּאָרטסיגאַר, האָט ער ביי זיך געהאַט בעשלאָסען צוצונעהמען איהם און אויסבעהאַלטען איהם פון דער פּאָליציי, כאָטש ער האָט קלאָר אַליין נישט געוואוסט, הל־מאַי ער האָט געוואָלט אַזוי טון.

— אפשר האָט מען עס איהם נישט געדאַרפט אָפּגעבען? — האָט די אַלטע אומרוהיג אַ פרעג געטון.

— ניין, איהר האָט גראַד גוט געטון, מאַ־דאַם! — האָט סטאַר געענטפערט, בעמיהענדיג זיך צוצוגעבען זיין שטים אַ דרייסטקייט און אַ גלייכגילטיגע נאַכלעסיגקייט.

— איך האָב פון דאַן אָן נישט געזעהן דעם מיסטער שנעל, אַ בישט וואָלט ער דאָך מיר, פערשטייט זיך, געזאָגט, אַז ער האָט צוגענומען דעם פּאָרטסיגאַר... איהר האָט איהם אַוודאי שוין אַלץ דערציילט, אָבער איך וואָלט אייך געוועזן זעהר דאַנקבאַר, ווען איהר דערציילט מיר אַלץ איבער. דער העד פּראָפעסאָר איז אַוועק געפאָהרען, ווי, געוועהנליך, אויף דער לעקציע.... ווען אַ זייגער איז ער אַוועק פון שטוב?

— אַנ׳ערך ניין אינדערפריה, מיין הער.

— איהר זענט זיכער, אַז ער איז אַוועקגעפאָה־רען אויף דער לעקציע?

— נו, זעלבסטפערשטענדליך, וואוּאַהין זשע אַנדערש זאָל ער דען פאָהרען?

— ווען איז דאָ אָהערגעקומען די לעדי ראָל־סאָן?

— תיכף נאָך דעם פּראָפעסאָרס אַוועקגיין... ער האָט אַוודאי נאָך נישט בעוויזען צוצוקומען צו דער סטאַציע.

— אַזוי פריה...? אָבער זי האָט דאָך געזאָלט וויסען, אַז זי וועט דעם פּראָפעסאָר נישט טרעפען אינדערהיים.

דזשוליא האָט עפּעס געזוכט, וואָס זי האָט דאָ צו ענטפערען.

— איך ווייס נישט.

— ווען איז זי אַוועק פון אייך?

— איך געדענק נישט...

— אָך, מאַדאַם, איהר דאַרפט עס וויסען... בע־מיהט זיך עס צו דערמאָהנען! מיר זענען כמעט זיכער, אַז זי איז דאָ געווען אַרום איינס אַ זייגער, ווייל פונדאַנען איז זי גלייך אַוועק אויף דער פּאָסט־קאַנטאָר, וואו מען האָט זי דער׳הרג׳עט.

דזשוליא האָט געשוויגען, צופּענדיג זיך בער־ווענד ביי דעם פאַרטעך.

סטאַר האָט זיך פלוצים אָנגעשטויסען, וואָס עס איז די סיבה פון איהר אומענטשלאָסענהייט.

— גאָט מיינער! זי איז דאָ אָפּגעוועזען דעם גאַנצען פריהמאָרגען: זי איז דאָ אַהערגעקומען און געבליבען וואַרטען, נישט אמת?

די איטאַליענערין האָט נישט געערן אַ שאָקעל געטון מיט׳ן קאָפּ.

— זי איז געווען דאָ, ווען מיסטער קאַרלין איז אַהערגעקומען אַרום איינס אַ זייגער... האָט ער געפרעגט אויף איהר?

דזשוליא האָט ווידער אַ שאָקעל געטון מיט׳ן קאָפּ.

— האָט ער זי געזעהן?

— ניין, — האָט אויסגעבראָכט די אַלטע — זי האָט עס נישט געוואָלט, און איך האָב געזאָגט, אַז זי איז נישטאָ.. דאָס איז געווען אַ ליגען, און איך האָב פיינד ליגענס... זי האָט ער אָבער פון מיר געפאָדערט... איך האָב איהם אַרויסגע־פיהרט און צוגעמאַכט הינטער איהם די טיר.... זי האָט געקוקט אין פענסטער ביז ער האָט נישט פערקירעוועט אויפ׳ן ראָג, און דערנאָך האָט זי אָנגעטון דעם הוט און איז אַליין אַוועק.

מאָריס האָט זיך פערטראַכט.

ווי גוט ער האָט זיך נישט בעהערשט, האָט זיך דזשוליאַן דאָך אויסגעוויזען, אַז זי זעהט, ווי דעם יונגענמאַן איז עפּעס לייכטער געוואָרען אויפ׳ן האַרצען.

(פאָרטזעצונג קומט).

מוראַשקעס

(מעשה'לע)

פון לאַפקאַדיא הוירן

אין טאַאיששי, אין דער פּראָווינץ טאַמאַטאַ, האָט געלעבט אַ באַשי — פריייער גוט-בעזיצער און זעלנער — מיט'ן נאָמען מייאַטאַ אַקינאָסוע.

איבּ'ם גאָרטען ביי אקינאָסוע איז געשטאַנען אַ גרויסער הונדערט-יאָהריגער צעדער-בוים, אין שאָטען פון וועלכען ער האָט ליב געהאַט אָפּרוהען אין הייסע טעג. איינמאָל באַכמיטאָג, איז ער געזעסען מיט זיינע צוויי פריינד, אויך באַשיס, אין שאָטען פון צעדער, עס איז געווען הייס און שטיקענד, די פריינד האָבען געטרונקען ווײַן און געפּלאַפּלט, באַר פּלוצים איז אויך אקינאסוע אנגעפאַלען אַ שטאַרקער שלאָף, און ער האָט געבעטען זיינע חברים די ערלויבניש צו כאַפּען אַ דרימעל. ער האָט זיך אויסגעצויגען אויף דער ערד ביי די וואָרצלען פון צעדער, און מיט אַמאָל איינגעשלאָפען און האָט דערזעהן אַנ'אויסערגעוועהנליכען חלום.

ער ליגט כלומרשט אין גאָרטען און פון אַ באַהעלטענעם באַרג לאָזט זיך אַראָפּ אַ יום-טוב'דיגער עולם — אַ סוויטע פון מעכטיגע צאַימיאָסא. און ער איז כלומרשט אויפגעשטאַנען, אום בעסער זיך איינצוקוקען, וואָס דאָס איז. אַזאַ רייכטום און שעהנקייט איז איהם נאָך קיינמאָל נישט אויסגעקומען צו בעגעגענען. דער עולם איז געגאַנגען גלייך צו זיין הויז, פאָרויס אַ פּאָר יונגע מענער אין רייכע קליידער, פיהרענדיג אַ גרויסען קייזערליכען עקיפּאַזש, באַשאַנגרומו, אַ לאַקירטען און בעשיינטען מיט בלויע זייד, נישט ווייט פון הויז האָט זיך די פּראָצעסיע אָפּגעשטעלט. אַ מאַן אין רייכע קליידער, אָפּנים אַ הויכער בעאַמטער — איז צוגעגאַנגען צו אקינאָסוע, האָט זיך נידעריג פערנייגט און געזאָגט:

— ליכטיגער, פאַר אייך שטעהט אַ קעראַאי-קבעכט — פון לאַנד טאקאיא, פון וואונדער-לאַנד, מיין קעניג און האַר האָט מיר געהייסען אייך בעגריסען פון זיין ליכטיגען נאָמען און זיך איבערגעבען אין אייער הערשאַפט. נאָך האָט מען מיר אָנגעזאָגט אייך איבערצוגעבען, אַז דער קעניג וויל אייך זעהן ביי זיך אין פּאַלאַץ. זייט-זשע אַזוי גוט און זעצט זיך אין עקיפּאַזש, וואָס מיין האַר האָט צוגעשיקט פאַר אייך.

אקינאָסוע האָט געוואָלט ענטפער'ען אויף דער רעדע, ווי דאָס פאָדערט די עטיקעטע, באַר ער איז געווען אַזוי דערשטוינט, דאָס ער האָט נישט געקענט געפינען פּאַסיגע ווערטער, און דערצו האָט ער דערפיהלט, אַז ער פערלירט זיין ווילען און מוז אין אַלץ הערכען דעם קעראַאי. ער האָט זיך געזעצט אין עקיפּאַזש, נעבען איהם דער קרעאַאי, דער קוטשער האָט זיך גענומען פאַר די זיידענע לייצעס, מען האָט אַ קעהר געטון צו דרום צו און זיך אָוועקגעטראָגען.

צום נישט בעשרייבליכען וואונדער פון אקינאָסוע, האָט זיך דער עקיפּאַזש אין גיכען אָפּגעשטעלט פאַר גרויסע צוויי-זייטיגע טויערען אין כינעזישען סטיל, וועלכע ער האָט פריהער קיינמאָל נישט געזעהן. דער קרעאַאי איז אַרויס.

— איך וועל אָנזאָגען וועגען אייער קומען — האָט ער געזאָגט און איז פערשוואונדען.

באַלד זענען פון די טויערען אַרויס צוויי קעניגליכע דינער אין פּורפּורנע קליידער און הויכע היטלען, וואָס האָט אָנגעוויזען אויף זייער הויכען אַמט. נידעריג זיך פערנייגענדיג האָבען זיי איהם בעגריסט, געהאָלפען אַרויסגעהן פון עקיפּאַזש, זענען אַריין מיט איהם אין די טויערען און איהם געפיהרט איבער אַ גרויסען גאָרטען צום אַריינגאַנג פון דעם פּאַלאַץ.

און דער פּאַלאַץ האָט זיך געצויגען אויף גאַנצע מיילען צו מערב און צו מזרח צו. אקינאסוען האָט מען אַריינגעפיהרט אין אַ זאַל, וואָס האָט איהם איבערראַשט מיט זיין ברייטקייט און שעהנקייט. די דינער האָבען איהם אַוועקגעזעצט אויבען אָן, און אַליין זענען זיי אָפּגעגאַנגען אָן אַ זייט. פרויען אין וואונדערבאַרע קליידער האָבען געבראַכט פרוכטען, זיסע שפּייזען און קאַלטע געטראַנקען, ווען אקינאסוע האָט געשטילט זיין הונגער און דורשט, האָבען צוויי דינער אין פּורפּורנע קליידער זיך נידעריג פערנייגט פאַר איהם און געהאַלטען אַ רעדע און נאָכ'ן קעניגליכען הויף-עטיקעט, האָט יעדער פון זיי נאָך זיין רעדע געזאָגט אין פּראָזע:

— אונזער פליכט איז אייך צו לאָזען וויסען... מיט וואָס פאַר אַ ציל האָט דער הערשער אייך געלאָזען רופען צו זיך... אונזער קעניג און הערשער האָט אייך אויסגעקליבען פאַר אַנ'איידעם... לויט זיין בעפעהל ווערט מען באַלד שטעלען אַ חופּה... מיט זיין טאָכטער די בתולה און ליכטיגע פּרינצעסין... מיר וועלען אייך אָוועקפיהרען אין קייזערליכען זאַל... דאָרט וואַרט אויף אייך אונזער גרויסער קעניג... נאָר פריהער מוזט איהר זיך איבערטון אין פּאַסענדע קליידער.

אויסגעפּוצט אקינאָסוען ווי עס פּאַסט פאַר אַ קעניגליכען חתן, האָבען זיי איהם אַריינגעפיהרט אין קעניגליכען זאַל, וואו אין אַ הויכע שוואַרצע היטעל, אין געלע זיידענע קליידער, אַרומגעריגגעלט פון דינער, פערגליווערטע און וואונדערבאַרע, ווי סקולפּטורען אין אַ טעמפּעל, איז געזעסען אויף זיין שטול (דאַיזא) קאקוע פון לאַנד טאַצקאַיא. אקינאָסוע איז פערביי די הויכע בעאַמטע. זיך אַ בויג געטון פאַר'ן קעניג, דריי מאָל זיך אַ וואָרף טועגדיג אויף דער ערד. ווי דער עטיקעט האָט געפאָדערט. דער קעניג האָט איהם פריינדליך בעגריסט און געזאָגט:

— מען האָט אייך שוין איבערגעגעבען מיט וואָס פאַר אַ ציל איך האָב אייך גערופען אַהער. מיר האָבען אייך אויסגעקליבען פאַר אַ מאַן פאַר אונזער איין-און-איינציגע טאָכטער. די חתונה מוז באַלד פאָרקומען.

דער קעניג האָט געענדיגט.

ווען אקינאָסוע האָט זיך אַראָפּגעלאָזט אויף דעם קישען, וואָס איז געווען אָנגעגרייט פאַר איהם אַנטקעגען דער פּרינצעסין, האָבען אַלע געסט זיך נידעריג פערנייגט פאַר איהם.

די כלה האָט איהם אויסגעזעהען ווי פון גן-ערן און איהרע קליידער זענען געווען וואונדערבאַר. ווי אַ זומער-הימעל. אַלע זענען געווען פריעהליך און לוסטיג ביי דער חתונה סעודה.

אַ פּאָר טעג שפּעטער האָט מען אקינאסוען ווידער גערופען אין קייזערליכען זאַל, דער קעניג האָט איהם צוגענומען פריינדליך און געזאָגט:

— אין דרום-מערב זייט פון אונזער קעניגרייך איז פאַרהאַן אַנ'איינזעל ראַיישו. מיר וועלען דיר מאַכען פאַר אַ הערשער איבער איהם. דאָס פאָלק וועט דיר זיין איבערגעגעבען. די געזעצען פון ראַיישו זענען נישט גלייך מיט די געזעצען פון טאקאיא און די מנהגים דאָרט זענען אַנדערש פון אונזערע. מיר גיבען דיר איבער עס אויסצובעסערען אויף וויפיל עס איז מעגליך און דו זאָלסט הערשען קלוג און ערליך, אַלץ איז שוין צוגעגרייט פאַר דיין אָפּפאָהר.

אויף דעם 24. יאָהר האָט איהם געטראָפען אַ גרויסע צרה: זיין פרוי, וואָס האָט איהם געשאָנקען פינף זיהן און צוויי טעכטער, איז קראַנק געוואָרען און געשטאָרבען. מען האָט איהר בעגראָבען אויפ'ן שפּיץ פון אַ שעהנעם באַרג אין דער געגענד באַנדריאַקא און מען האָט אָוועקגעשטעלט אַ וואונדערבאַרע מצבה אויף איהר קבר. איהר טויט, האָט אַזוי דערשלאָגען אקינאָסוען, אַז דאָס לעבען האָט פאַר איהם פערלוירען דאָס ווערט.

באַכ'ן טרויער איז פון טאקיא קיין ראַיישו אָנגעקומען שישא, ד. ה. דער קעניגליכער שליח. שישא האָט איבערגעגעבען אקינאָסוען דאָס מיטגעפיהל פון קייזער און געזאָגט:

— אָט זענען די ווערטער, וואָס דער גרויסער קעניג אונזערער, דער קייזער פון טאקאיא, האָט געהייסען אייך איבערגעבען: „מיר ווילען אייך אומקעהרען אין אייער אייגען לאַנד, צו אייער אייגען פאָלק. וואָס איז שייך אייער'ע קינדער — זענען זיי דעם קעניגס אייניקלעך און וועלען זיך אויסחאַרעווען ביי איהם. וועגען דעם זאָרגט נישט“.

אויסגעהערט די בייעס האָט זיך אקינאָסוע אונטערטעניג גענומען גרייטען אין וועג אַריין, געבראַכט אין אָרדנונג זיינע געשעפטען און זיך צוגעזעצט מיט זיינע עצה-געבער און הויכע בעאַמטע. לויט די עטיקעטע, מיט אַלע צערעמאָניעס. מיט גרויס פּאַראַד האָט מען איהם בעגלייט ביז'ן האַפען, וואו אויף איהם האָט געוואַרט אַ שיף, גרייט אָפּצושווימען. און די שיף איז אוועק איבער'ן בלויען ים אונטער די בלויע הימלען. און דער איינזעל ראַיישו האָט זיך גענומען טריבקען אין דער בלויער ווייטקייט, זיך פערנעבעלט און פערשוואונדען.... און קאַינאָסוע האָט זיך אויפגעכאַפּט אונטער'ן צעדער אין גאָרטען.

ער איז געווען צוטומעלט און איבערראַשט.

באַר דערזעהענדיג, אַז זיינע פריינד זענען נאָך אַלץ פריעהליך, זיצען נעבען איהם און פּלאַפּלען, האָט ער אויף זיי אָנגעשטעלט זיינע אויגען און אויסגעשריגען:

— ווי מאָדנע!

— אקינאָסוע האָט הפנים געזעהן אַ חלום, האָט לאַכענדיג געזאָגט איינער פון זיינע פריינד — וואָס-זשע האָט זיך דיר גע'חלומ'ט, אקינאָסוע? וואָס איז מאָדנע?

דאַן האָט אקינאָסוע זיי דערצעהלט זיין חלום — אַ חלום, וואו ער איז 24 יאָהר געווען אין קעניגרייך טאקיא' אויפ'ן אינזעל ראַיישו. זיינע פריינד האָבען זיך געוואונדערט, ווייל ער איז אין דער אמת'ען געשלאָפען נאָר אַ פּאָר סעקונדען.

— דו האָסט געזעהן אַנ'אויסערגעוועהנליכען חלום — האָט געזאָגט איינער פון די באַשי — באַר מיר האָבען אויך געזעהן עפּעס וואונדערבאַרעס אין דער צייט פון דיין שלאָף, מיר האָבען געזעהן אַ קליינע געלע שמעטערלינג, וואָס האָט געפלאַטער'ט איבער דיר. מיר האָבען די גאַנצע צייט געקוקט אויף איהר. דערנאָך האָט זי זיך אַראָפּגעלאָזען אויף דער ערד נעבען דיר, באַר נאָהענט צום צעדער. און פּלוצים איז פון דער ערד אַרויסגעקראָכען אַ גרויסע מוראַשקע, זי אָנגעכאַפּט און געשלעפּט מיט זיך אונטער דער ערד. אַ רגע פאַר דיין אויפכאַפּען זיך, האָט זיך די שמעטערלינג ווידער בעוויזען און זיך געדרעהט איבער דיין פּנים, און פּלוצים איז זי פערשוואונדען און מיר וויסען נישט וואוהין.

— אפשר איז דאָס געווען די נשמה פון אקינאָסוע, האָט געזאָגט דער צווייטער באַשי — מיר האָט זיך אויסגעדוכט, אַז די שמעטערלינג איז איהם אַריינגעפאַלען אין מויל... נאָר אויב די שמעטערלינג איז אַפילו געווען די נשמה פון אקינאָסוען, ערקלערט עס אויך נישט דעם מאָדנעם חלום.

— אפשר וועלען די מוראַשקעס אונז ערקלערען דעם חלום? האָט געזאָגט דער ערשטער באַשי — מוראַשקעס זענען מאָדנע בעשעפעניש'ען. מעגליך, אַז זיי זענען אַפילו נישט קיין ריינע גייסטער... איך זאָג איז זיכער, דאָ אונטערן צעדער איז אַ גרויסע נעסט פון מוראַשקעס.

— מיר וועלען אַ קוק טון, — האָט לעבעדיג אַ געשריי געטון אקינאָסוע, און איז אוועקגעפאַהרען נאָך אַ לאָפּעטע.

די ערד אַרום און אונטערן צעדער האָט זיך אַרויסגעוויזען איז גאַנצען צוגראָבען, צואַקערט און פול מיט אַ גרויסע מוראַשקע קאָלאָניע. די מוראַשקעס אונטער דער ערד האָבען געהאַלטען אין איין בויען און זייערע פּיטשינקע געביידעס פון שטרוי, ליים און צווייגעלעך זענען געווען זעהר עהנליך אויף מיניאַטורע שטעט. אין איינעם פון די געביידעס, גרעסער'ע פון אַנדערע, האָבען זיך צוזאַמענגעקליבען אַ קופּקע קליינינקע מוראַשקעס אַרום אַ טויטער זעהר גרויסער מוראַשקע מיט געלע פליגלען, און אַ לאַנגען שוואַרצען קעפּעל.

— גיב נאָר אַ קוק, דאָס איז דאָך דער קעניג פון מיין חלום! — האָט אַ געשריי געטון אקינאָסוע און אָט איז דער פּאַלאַץ טאקיא! ווי מאָדנע!.. דער אינזעל ראַיישו דאַרף זיין ערגעץ אויף דרום-מערב זייט — לינקס פון דעם גרויסען וואָרצעל! יאָ! אָט איז ער! ווי מאָדנע! איצט בין איך זיכער, אַז איך וועל געפינען דעם באַרג. כאַדריאַקא, און דעם קבר פון דער פּרינצעסין... ער האָט פאָרטגעזעצט אויספאָרשען דעם צושטערטען נעסט און האָט ענדליך געפונען אַ פּיטשינקען בערגעל. אויפ'ן שפּיץ איז געלעגען גאָר אַ קליינינקער פון וואַסער אויסגעגלעטער שטיינדעל. וואָס האָט געהאַט די פאָרם פון אַ בודיסטישער מצבה און אונטער איהם האָט ער געפונען — בעגראָבען אין דער ערד אַ טויטע מוראַשקע — אַ זי.

—=:[O]:=—

זגערזשער 17 לאָדזשער פאָלקס-טעאַטער זגערזשער 17

דירעקציע נ. גאָלדשטיין.

גאַסטראָלען פון די בעוואוסטע אַרטיסטען

בערטאַ זאַסלאַווסקאַ, לעאָן געטליכערמאַן

מיט'ן אַנסאַמבל ש. הערשקאָוויטש און ה. באַלבירסקי

ביי יעדע פאָרשטעלונג שטורמט דאָס פאָלקס-טעאַטער פון אַפּלאַדיסמענטען!

יעדע ניי-אויפגעפיהרטע פּרעמיערע רופט אַרויס ענטציקונג!

פּרעמיערע! שבת, ד. 8-טען, זונטאָג ד. 9-טען, 9 אָוועגד -צום ערשטען מאָל אין לאָדז!- פּרעמיערע!

די פּיעסע, וואָס איז געשפּילט געוואָרען אין וואַרשאַ איבער 100 מאָל!

„אַ האַרץ, וואָס בענקט“

אין 4 אַקטען מיט נייע געזאַנג-נומערן און טענץ.

דאָנערשטאָג, דעם 13-טען, 9 אין אָוועגד — גרויסע סורפּריז-פאָרשטעלונג

אַלע זיץ-פּלעצער צו 1 זל. ווער ס'קויפט פריהער אַ בילעט בעקומט אַ בעסערן פּלאַץ! פערזאָרגט זיך בעצייטענס מיט בילעטן! וואָס וועט געשפּילט ווערן? לעזט מאָנטאָג אין אַנאָנס.

עס נעמען אָנטייל די נייע אַנגאַזשירטע אַרטיסטען לויט א. ב.: פ ר 1 י ע ן: בעזמאַן, גאָטפריד, זאַסלאַווסקאַ; מ ע נ ע ר: אַריעל, באַלבירסקי, בראַנשטיין, געטליכערמאַן, גאָטפריד. הערשקאָוויטש, נייהויז, פּאָלאַנסקי. .·. מוזיק-לייטונג – מ. קאַכאַנאָווסקי, טעכנישע לייטונג – ד. אַריעל, סופלאָר – וו. נייהויז. בילעטען צו בעקומען אין קאַסע

ר. אײַזראַעל

ליבע און טויט

(83

סענסאַציאָנ. עראָטישער ראָמאַן פון לאָדזשער לעבען

ריטאַ האָט ווייטער דערצעהלט ווי אַזוי זיי זענען געקומען קיין האַמבורג אָבער זייער [illegible] קטאָר איז נישט מיטגעקומען, ווייל ער איז כלומרשט קראַנק געוואָרען אין לאָדז. אַנשטאָט דעם איז געקומען קיין האַמבורג דעם דירעקטאָרס אַ געהילף וו מ'האָט איהם גערופען „אַדאָלף“, ריטאַ האָט ווייטער דערצעהלט וועגען דער רייזע אויף דער שיף, וועגען דער בעגעגעניש מיט פּראָפעסאָר לעהמאַן, וועגען דעם פערדאַכט וואָס דער פּראָפעסאָר האָט אַרויסגערוקט אַז די אַלע 11 מיידלעך פון דער טרופּע, וועלען פערפיהרט צו פערקויפען אין שאַנד-הייזער.

די דענערווירונג פון ריטאַן איז געוואָרען אַלץ שטאַרקער און צוזאַמען דערמיט איז אויך געוואַקסען די אויפמערקזאַמקייט פון פּאָליציי-שעף קאָרצעלאַ.

— דערצעהלט ווייטער, דערצעהלט, איך הער אייך מיט דער גרעסטער אויפמערקזאַמקייט,

ריטאַ [illegible] ווייטער דערצעהלט. ווי אַזוי די חברה-לייט אויף די שיף צוזאַמען מיט צוויי מאַטראָסען האָבען געוואָלט אָפּרוימען פון וועג דעם פּראָפעסאָר לעהמאַן, און ווי אַזוי זי, ריטאַ האָט איהם אָפּגעראַטעוועט, און צום סוף האָט זי נאָך דערצעהלט ווי אַזוי ס'איז פאָרגעקומען די קאָנטראָל ביים אַראָפּגעהען פון דער שיף. ריטאַ האָט אָפען ערקלערט, אַז זי האָט אַ פערדאַכט, אַז דער פּאָליציי-אָפיציר און דער קאָנטראָלער וועלכע האָבען נאָכגעזעהען די דאָקומענטען פון די פּאַסאַזשירען, האָבען אויך געהערט צו דער באַנדע ווייל זיי האָבען ספּעציעל פערהאַלטען דעם פּראָפעסאָר לעהמאַן, כדי די פרויענהענדלער זאָלען קענען וואָס שנעלער בעלם ווער'ען מיט זייער „סחורה“.

און וואו געפינט זיך דער דאָזיגער פּראָפ. לעהמאַן?

— איך ווייס נישט, איך האָב נאָר געהערט, ווי דער פּאָליציי-אָפיציר וועלכען מ'האָט גערופען אַלפאָנזאָ, האָט ערקלערט לעהמאַנען אַז זיינע דאָקומענטען זענען נישט גאַנץ אין אָרדנונג, און ער מוז נאָך פערבלייבען אַ טאָג אויף דער שיף. און דעריבער האָט ריטאַ פערענדיגט איהר לאַנגע ערצעהלונג, האָב איך געזעהן דעם איינציגען אויס וועג אין אָפּראַטעווען מיך און מיינע חברטעס דורך דעם וואָס איך וועל בעגעהען אַ שווער פערברעכען באַלד ביים אַריינגעהען אין שטאָט און מ'וועט מיך צוליב דעם פערהאַלטען.

פּאָליציי-שעף קאָרצעלאַ האָט שפּאַצירט הין און צוריק איבער'ן צימער און באַכגעטראַכט וועגען דער דאָזיגער שרעקליכער און געהיימניספולער געשיכטע, ער האָט נישט געהאַט קיין שום מאָטיוו נישט צו גלויבען דער עמיגראַנטקע. פון זיין פּראַקטיק האָט ער שוין געוואוסט, אַז די חברה אַלפאָנסען זענען זעהר פעהיג אויף אַלעם. אין דער וועלט, אויף די גרעסטע און שווערסטע פערברעכענס און דעריבער זענען אַבסאָלוט נישט געווען איבערגעטריבען די פאַקטען וואָס ריטאַ האָט מיט עטליכע מינוט פריהער אָנגעגעבען, פאַר'ן פּאָליציי-שעף קאָרצעלאַ איז נאָר געשטאַנען די פראַגע וואָס זאָל ער אָנהויבען צו טון, ווען ס'האָט זיך געהאַנדעלט וועגען אויסראָטען פרויענהענדלער האָבען פאַר דעם פערביסענעם און פערביטערטען קאָרצעלא קיין שום שוועריגקייטען נישט עקזיסטירט, די אַקציע האָט אָבער געמוזט זיין אַ שנעלע און אַ ראַדיקאַלע, צו דעם צוועק איז דעם פּאָליציי-שעף אָבער בּויטיג געווען דער פּראָפעסאָר לעהמאַן, וועגען וועלכען ריטאַ האָט דערצעהלט און וועלכער ווייסט דאָך זיכער אַמבעסטען וועגען וואָס ס'האַנדעלט זיך, וואָער די חברה זענען און אַלע איינצעלהייטען וועגען דער שרעקליכער געשיכטע.

קאָרצעלאַ האָט זיך דעריבער תיכף פאַרבונדען מיט דעם אימיגראַציע-דעפּאַרטאַמענט.

— דאָ רעדט פּאָליציי-שעף קאָרצעלאַ, איך וואָלט ביי אייך הערן וועגן פון אימיגראַציע-דעפּאַרטאַמענט געוואָלט דערוויסען, צי איז ביי אייך פערהאַן אַ פּאָליציי-אָפיציר מיט'ן נאָמען אַלפאָנזאָ.

— יאָ אַזאַ אָפיציר איז פערהאַן.

— און וואָס פאַר אַ מייגונג האָט איהר וועגען איהם?

— מיר האַלטען איהם פאַר אַ געוויסענהאַפטען אָפיציר.

— דאַן האָב איך איין ביטע צו אייך. דערוויסט זיך, העד שעף ביים פּאָליציי-אָפיציר אַלפאָנזאָ פאַר וואָס אַ פּראָפעסאָר לעהמאַן וועלכער איז היינט געקומען מיט דער שיף, פון איראָפּא, איז נישט אַראָפּגעלאָזען פון שיף.

— העד פּאָליציי-שעף, איך האָב שוין אַ געגויע ראַפּאָרט וועגען די פּאַסאַזשירען וואָס זענען היינט געקומען מיט דער שיף און קאָן אייך שוין געבען גענויע אינפאָרמאַציעס וועגען דעם-

— אַלזאָ, איך הער אייך.

— פּראָפעסאָר לעהמאַן איז נישט אַראָפּגעלאָזען געוואָר'ען פון דער שיף, ווייל זיין פּאַס האָט זיך עפּעס אַרויסגעוויזען עפּעס נישט אין אָרדנונג. דער פּאַס ווער'ט איצט אונטערזוכט דורך אונזערע עקספּערטען און אין ערך אַ פערטעל שעה וועלען מיר שוין קענען גענוי פעסטשטעלען צי די דאָקומענטען זענען אין אָרדנונג.

דער פּאָליציי-שעף האָט געדאַנקט פאַר דער אינפאָרמאַציע און איז גלייך אַרויס פון צימער בעפעהלענדיג דערווייל ריטאַן נישט צו בעפרייען.

(פאָרטזעצונג קומט).

Bata

מאָדע-שיך אויפ'ן זומער-סעזאָן.

29·90
מאָדעל 9995/34
שיק אויסגעשניטענער שיך, דורך זיין געשמאַקפולסטען שניט און קרייץ-פּערציהרונג איז ער איינער פון די שענסטע.

29·90
מאָדעל 9805/22
פּומפּס פון פיינעם באָקס-קאַלב-לעדער אויף אַ הויכען קלאַץ. פּער-פּאָריערטער שפּיץ. אין אַלע מאָ-דערנע פאַרבען.
V 25 Po.

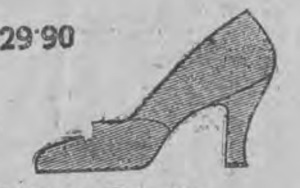
29·90
מאָדעל 9805/07
מאָדע-פּומפּס. מיר אַרבייטען אויס די זעלבע פון לאַק, זאַמש און ברוינעם Chevreau איינפאַך און עלעגאַנט.

29·90
מאָדעל 5505/09
נייער דאַמען-פּומפּס פאַר'ן נאָכ-מיטאָגס-שפּאַציר-גאַנג מיט טיפען אויסשניט און געשמאַקפולער פּער-ציהרונג.

24·90
מאָדעל 9675/89
נייער זומער-מאָדעל אין דער מאָדע-פאַרב בעזש מיט געשמאַק-פולער פּערציהרונג. אַן אויס-גאַנגס-שיך פאַר יונגע דאַמען.

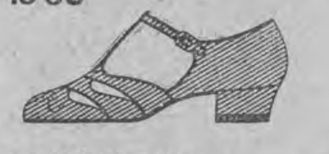
19·90
מאָדעל 7965/97
סאַנדאַלען האַלבשיך מיט אַ ניד-ריגען קלאַץ. טיף אויסגעשניטע-נער ריסט. פאַר'ן טעגליכען גע-ברויך אַ בעקוועמער און געפאַ-לענער שיך.

Dr. med. G. GERSZTAJN

ספּעציאַל-אַרצט פאַר אויגען-קראַנקהייטען
צוריקגעקעהרט
טראַגוטאַ 12, טעל. 175-10.
נעהמט אָן פון 11—1 און פון 7—8 אָוו. 4167

Dr. med. NIEWIAŻSKI

ספּעציאַליסט פאַר סיפיליס, טריפּער און הויט-קראַנקהייטען, בעהאַנדלונג פון מענער-שוואַכע
אַנדזשעיאַ 5, טעל. 159-40
נעמט אָן פון 8—11 און פון 5—9 אָוו.
זונטאַג און יום-טוב פון 9—1 פאַרמ.
בעזונדערער וואַרטע-זאַל פאַר פרויען.

DOKTOR
H. WOŁKOWYSKI

צוריקגעקעהרט
צעגעלניאַנאַ 4, טעל. 216=90
ספּעציאַל-אַרצט פאַר הויט- און ווענערישע קראַנקהייטען, מענער-שוואַכע, אַלע אַרט אַנאַליזען, עלעקטראָטעראַפּיע, בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-שטראַהלען.
נעמט אָן פון 8—2 און פון 5—9 אָוונד.
בעזונדער וואַרטע-צימער פאַר פרויען.

Dr. med. J. LUBICZ

כירורג-אַרטאָפּעד
פּאָלודניאָוואַ 9. טעל. 183=17
צוריקגעקעהרט
קראַנקהייטען פון די ביינער, געלענקען, פערקרימונגען פון די פלייצעס און גלידער
אייגענע פּראַצאָווניע פון זעמטלעכע אָרטאָפּעדישע אַפּאַראַטען ווי: זקלאַדקעס אויף פּלאַטפוסען, קינסטליכע הענד און פיס, גאָרסעטען א. ז. וו.
נעמט אָן פון 2.30 ביז 4.30 נאָכמיטאָג.

לעטשניצע

פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען
רענטגען-אינסטיטוט
און ערצליך-דענטיסטישער קאַבינעט
זגערזשער 17, טעל. 116·33
ד"ר גאָלדשטיין-פּאָלאַק אויגען-קראַנקה. פון 1—2
ד"ר וויינבערג אינערן, הערץ און לונגען פון 1—2 און פון 6—7
ד"ר יוסטמאַן נערוועז-קראַנקה. פון 12—2
ד"ר סטופּעל רענטגען פון 12—2 און 4—6
ד"ר פּאַפּיערני פרויען- און געבורטס-הילף פון 1—1½
ד"ר קאַנטאָר כירורגישע קראַנקה. פון 5—6
ד"ר ראַקאָווסקי נאָז, האַלז און אויערען-קר. פון 10—11, 2—3 און פון 6—7
ד"ר ראָזענצווייג קינדער-קראַנקהייטען פון 11—12 און פון 4—5
ד"ר רוזשאַנער הויט- און געשלעכטס-קר. פון 1—2
נ. ראָזען צאָהן-אַרצט פון 9—1
א. גראָדזענטשיק צאָהן-אַרצט פון 3—7

צאָהן-טונגדהיילונג, בעלייכטונגען, קאָראָנען, מאָסטען א.א.וו. ביי דער לעטשניצע איז געעפענט געוואָרען אַ רענטגען-אינסטיטוט. — היילונג פון הויט-קראַנקהייט פון קאָפּ (פּאַרך) מיט רענטגען-שטראַלען, פאַר בעשטראַלונג און דורכלייכטונג, קוואַרץ-לאַמפּען, דיאַטערמיע, עלעקטריזאַציע
אַלע מעגליכע אַנאַליזען.
אימפונגען נעגען שאַרלאַך (שקאַרלאַטין).
די לעטשניצע איז אויך אָפען זונטאָג.
וויזיטען איז שטאָט.

א צימער אָדער א קוך

אָדער 2 צימער
מיט בעזונדערן איינגאַנג אַלס סובלאָקאַטאָר אָדער אין אַ נייע הויז אויף חודש-געלד ווערט שוין געזוכט.
אָפּערטען אונטער "D"

נאָר אַקוואַליפיצירטער
שטריקער-אַרבייטער
אויף אַ P.D. מאַשין אויף קראַפּט קען פון זאָפאָרט בעקומען אַרבייט ביי מ. הערשפינקעל,
וואָסכאָדניאַ 23. צו ערפאַרן ביז 9 פריה און 2—3 נ"מ

א ווילע

צו פערקויפען
אין נאָווי-אָטוואָצק, גלאָוונאַ
בעשטעהענד פון 19 שטו-בען אין בעסטען פונקט. 3,500 מעטער וואַלד.
אָפּערטען אין אַדמ. אונ-טער "ווילע". 4222

אַן'איינגעפיהרטער
קויהלען = פלאַץ

אויף אייזען און פלאַשען צוזאַמען מיט אַ וואוינונג איז פרייווילליג איבער-צוגעבען. צו ערפאַהרען
קאַראָלעווסקאַ 5.

DR. MED.
Haltrecht

ספּעצ.-אַרצט פאַר הויט און געשלעכטס-קראַנקה.,
נעמט אָן פון 6 ביז 8.30 אָוו
זונטאָג פון 9 ביז 12 בייטאָג.
פּיעטריקאָווער 10
פאַר אונבעמיטעלטע לעטשניצע-פרייזען.

Dr. med.
W. Eychner

גינעקאָלאָג-אַקושער
זגערזשער 11
טעלעפאָן 134—72
נעמט אָן פון 3—4 נאָכמ.
און פון 7—9 אָוונד.

DR. MED.
L. Pkielny

ד"ר אַלא
ספּעציאַל-אַרצט פאַר נירן, בלאָז און אורין-קראַנקה.
NAWROT 8, tel. 2,19-90
נעהמט אָן פון 4—7 אָוונד.

„Praca“

פרויען-פאַך-קורסען
ביי דער געזעלשאַפט צו פערשפּרייטען פאַך-קענטעניסען צווישען יודישע פרויען
וואָלטשאַנסקאַ 21, טעל. 167-15.
נעהמט אָן איינשרייבונגען אויף פאָלג. אָפּטיילונגען
1) דאַמען-שניידעריי,
2) האַנד-שטיקעריי,
3) הוטען-פוצעריי,
4) וועש-אַרבייט,
5) אָנדולאַציע,
6) מאַניקור.
דער סעקרעטאַריאַט איז טעטיג פון 9—1 נאָכמיטאָג.

— ביי דער —
וועכנערין-גינעקאָלאָגיש קליניק

באַלוטאַ-טאַרגאָוואַ 13
איז פון 1-טען אויגוסט אָן ערעפענט געוואָרען
א אַמבולאַטאָריום
פאַר אָרימע שוואַנגער-פרויען
דאָס אַמבולאַטאָריום איז טעטיג טעגליך, אַ חוץ זונטאָג פון 9 — 10 פריה.

יעדער איינציגער

האָט זיך איבערציינגט, אַז פאַר
מעבעל
דיוואַנעס, פעלצען, נייה-מאַשינען, גאַרדעראָבען אַז"וו
צאָהלט די העכסטע פרייזען
א. ווייצמאַן שענקעוויטש 23
טעלעפאָן 191=00.
ביי מיר איז שטענדיג פערשידען גענוצט מעבעל אין גוטען צושטאַנד צו פערקויפען.

PORADNIA WENEROLOGICZNA

פון דאָקטוירים-ספּעציאַליסטען
זאַוואַדזקאַ 1.
נאָר פאַר ווענערישע הויט-קראַנקה.
און מענער-שוואַכע אַנאַליזען פון בלוט און אויספלוס אויף סיפיליס און טריפּער.
קאָנסיליומס מיט ספּעציאַליסטען פון אוראָ-לאָגישע און נערוועז-קראַנקהייטען.
קוואַרץ-לאַמפּ. עלעקטרישער היילי-קאַבינעט ראָסמעטיק.
-- טעטיג פון 8 פריה ביז 9 אָוונד. --
פון 11 ביז 12 ביי טאָג און פון 2 ביז 3 נאָכמ.
נעמט-אָן אַ פרוי-דאָקטאָר נור קינדער און פרויען
זונטאָג פון 9 פריה ביז 2 נאָכמיטאָג.
— בעזונדער וואַרטע-צימער פאַר פרויען. —
וויזיט 3 זל.

MAGISTRAT MIASTA TUSZYNA

wzywa wszystkich nabywców działek leśnych w osiedlu letniskowem **TUSZYN-LAS** do bezzwłocznego uregulowania zaległych i do płacenia bieżących rat.

O ile do dnia 15 sierpnia r. b. zaległości nie będą uregulowane Magistrat zmuszony będzie poszczególne sprawy przekazać swemu radcy prawnemu, celem poczynienia kroków sądowych o rozwiązania umów.–

Magistrat m. Tuszyn
4290 (—) J. Domowicz.

קלאַנג-קינאָ-טעאַטער
ZACHĘTA

26 זגערזשער 26
היינט און ווייטערע טעג!
דער גרעסטער קלאַנג-מייסטערווערק פון דער איצטיגער צייט!
„דער קעניג פון פּאַריז"
אין די הויפּט-ראָלען:
Iwan Petrowicz i Marja Glory
אויסערן פּראָגראַם: קלאַנג-צוגאַבע
„קינדער-קאַבאַרעט"
נעכסטער פּראָגראַם:
„ATLANTIC“
אָנהויב אין געוו. טעג 5 נאָכמ. שבת, זונטאָג 3 נאָכמיטאָג.
דער זאַל ווערט מעכאַניש ווענטילירט

זיכערע הילף און א רפואה

אהן אַ אָפּעראַציע, אָן בלוט, אהן אַ מעסער און אהן בלוט-פערגיפטונג פאַר קראַנקע אויף קילעס פאַר מענער ווייבער און קינדער. פערשידענע קאַליקעס אין גוף פאַר הויקערס און פיס

פערלאָזט אייך נישט, ווייל דער ווינקעל-בראָך ווערט גרויס אַזוי ווי אַ מענשען-קאָפּ, אָדער אַזוי ווי אַ וואַסער-קאַן און עס פאַלט אַריין אין דעם פוס און דער קראַנקער איז אין אַ גרויסער סכנה דורך פערדרייען די קישקעס ווערט ער בראַנדיג און שטערבליך. ספּעציעל גוטע האַל-באַנדאַזשען אויסגעצייכנט גוט דורך גרויסע פּראָפעסאָרען מיט מיינע בע-האַנדלונג און פון דייטשן פּראָפעסאָר

דאָקטאָר בראַכורעהונג בעזונדער זיכער דעם שטערסטען און געפעהרליכסטען ברוך. אויך פאַר הויקערס לאַמונגען מיט הייל-גאַרסעטען און אַפּאַראַטען פאַר פערקרומטע פוס און פלאַט-פוס ספּעציעלע אַיינלאַגען אין די שיך. קינסטליכע גוטע פיס און הענד, גוטע זאָקען פאַר די גרעסטע קראַנקע אָדערן.
עמפּפאַנגט פון 9 ביז 1 בייטאָג און פון 3 ביז 7 אין אָוונד.

אָרטאָפּעדישע אַנשטאַלט
Specialist J. RAPAPORT Ortoped
von Lemberg Łódź, WOLCZANSKA 10,
tel. 221-77, front, parter.

בעמערקונג: דאָס פּערזענליכע ערשיינען פון די קראַנקע איז אומ-בעדינגט נויטיג. דיפּלאָמען האָבען אויסגעשטעלט פאָלגענדע אוניווערזי-טעטס-פּראָפעסאָרען: פּראָפ. ד"ר בראַנטש, פּראָפ. דר. י. מאַ-רישלער, פּראָפ. ד"ר בר. קיעלאַנאָווסקי און אויך אַנדערע.
מיר נעהמען אויך אָן פּערזענליכע פון דער קראַנקען-קאַסע.

דאַנקזאַגונג.

דעם געעהרטען ה' דיר. י. ראַפּאַפּאָרט, ספּעצ. פאַר ברוך-ליידענדע אין לאָדז, וואָלטשאַנסקאַ 29, פראָנט 2. שטאָק, פאַר דער גיכער אינטערע-סענלאָזער הילף און רעטען מיך דעם ערשטען טאָג ראש השנה פון דעם שווערען און פאַר מיין לעבען געפעהרליכען ברוך, פאַר דעם ווינע שאַפּט-ליכען אַנגלעגען מיר דעם באַנדאַזש פון זיין סטאַרע דאַנק איך אויף דעם וועג הערצליך און עמפּפעהל איהם דאַדורך פאַר אַלע ברוך-ליידענדע.
Dr. M. Minzer, N. lekarz kolejowy K. Chorych.

אַנאָנסען-פּרייז: פאַר'ן טעקסט—18 גר. פרייטאָג און ערב יו"ט—24 גר. אין דער דריטע זייט 8 שפּאַלטען
אין טעקסט—40 . . . . . —60 . . . 4 .
פאַר מילימעטער-שורה: נאָכ'ן טעקסט—12 . . . . . —18 . . . 8 .
דער טעקסט 50 פּראָצ. טייערער. אויסל. 100 פּראָצ. טייערער. מעלדונגען—10 גר. אַ וואָרט

אַבאָנעמענטס-פּרייז: אין לאָדז — 5 זל. אַ חודש מיט אָפּטראָגען אַ היים; אויף דער פּראָווינץ 5—50 אַ חודש; אין אויסלאַנד — 8 זל.
פאַר'ן אינהאַלט און טערמינען פון די אַנאָנסען איז דער פערלאַג נישט פעראַנטוואָרטליך
די אַדמיניסטראַציע איז אָפען ביי טאָג און ביינאַכט.

Za Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brzustowski i D. Zilberberg. Redaktor odpowiedzialny: Ch. Kaufman
Szcionkami i druk. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.